

Fortis Bank Polska SA

Sprawozdanie Zarządu z działalności
Fortis Bank Polska SA
za pierwszą połowę 2009 roku

FORTIS BANK

Fortis Bank Polska SA

Centrala

ul. Suwak 3

02-676 Warszawa

Poland

Telefon +48 (22) 566 90 00

Faks +48 (22) 566 90 10

info@fortisbank.com.pl

www.fortisbank.com.pl

Infolinia (0801) 36 78 47

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
I. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU.....	3
A. Wstęp	3
B. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe Banku osiągnięte w I półroczu 2009 roku.....	5
C. Inne czynniki - opis integracji z Dominet Bankiem SA.....	6
D. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku.....	7
II. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW	9
III. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU	13
A. Retail Banking	13
B. Commercial Banking	20
C. Rynki finansowe	25
D. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów	26
E. Usługi powiernicze.....	27
F. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych	28
G. Działalność rozliczeniowa Banku	28
H. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi	29
IV. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA	30
V. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH FORTIS BANK POLSKA SA W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU.....	34
A. Jednostkowy rachunek zysków i strat.....	34
B. Bilans.....	38
C. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe.....	43
D. Zarządzanie zasobami finansowymi.....	44
VI. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU	45
VII. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	50
A. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe.....	51
B. Ryzyko operacyjne i biznesowe	52
C. Ryzyko kredytowe.....	55
D. Umowy znaczące dla działalności Banku	58
VIII. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI.....	61
A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu	61
B. Fortis Private Investments Polska SA.....	62
IX. CORPORATE GOVERNANCE.....	63
X. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	65
A. Struktura organów Banku	65
B. Piony biznesowe i placówki operacyjne.....	65
XI. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU.....	66
OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU.....	70

I. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU

A. Wstęp

Pierwszą połowę 2009 roku Fortis Bank Polska SA (Bank) zamknął stratą netto na poziomie 231 milionów złotych. O 1% - w stosunku do końca ubiegłego roku – zwiększyły się aktywa Banku, osiągając poziom ponad 20 mld zł.

Utrzymująca się niekorzystna sytuacja makroekonomiczna w Polsce i na świecie miała wpływ na działalność operacyjną Banku, odbywającą się w warunkach spadających rynkowych stóp procentowych i silnej konkurencji w sektorze bankowym, skutkującej wysokimi cenami depozytów.

Po pierwszym półroczu 2009 roku, wynik z tytułu odsetek Banku wyniósł ponad 178,6 mln zł i był niższy o 2% w porównaniu do pierwszego półrocza 2008 roku. Jednocześnie wynik z tytułu prowizji zmniejszył się o 38% do kwoty 59,5 mln zł. Istotny wpływ na ten rezultat miało obniżenie się prowizji związanych z transakcjami kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych spowodowane zdecydowanie mniejszą liczbą zawieranych transakcji. Wynik z tytułu wymiany walut wyniósł 59,3 mln zł i był o 10% niższy niż w ubiegłym roku.

Strata netto Banku w pierwszym półroczu 2009 jest efektem odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych oraz strat poniesionych na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych i słabnący złoty spowodowały, że część klientów, z którymi Bank zawarł zabezpieczające kontrakty walutowe, nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Część klientów, z uwagi na pogarszającą się sytuację ekonomiczno-finansową, nie będzie również w stanie wywiązać się z należności kredytowych. Inne, relatywnie mniej istotne przyczyny ujemnego wyniku, to spadek przychodów z tytułu sprzedaży instrumentów pochodnych po zdecydowanym ograniczeniu tej działalności przez Bank, spadek wartości opcji zabezpieczających ryzyko strat kredytowych w portfelu hipotecznym i księdze handlowej (instrumenty pochodne) z tytułu deprecjacji PLN, a także koszty związane z integracją z Dominet Bank SA.

Straty na instrumentach pochodnych przeznaczonych do obrotu sprawiły, że przychody netto Banku obniżyły się do poziomu 163,8 mln zł wobec 352,2 mln zł wypracowanych w pierwszym półroczu 2008 roku.

Aby ograniczyć własne ryzyko kredytowe – w kontekście dużej zmienności kursów złotówki – Bank przeprowadził transakcje zabezpieczające. Koszty zawartych przez Bank transakcji zabezpieczających przed dalszym osłabieniem złotego oraz korekta wartości godziwej instrumentów pochodnych zawartych z klientami miały decydujący wpływ na wyniki Fortis Bank Polska w pierwszej połowie tego roku.

Pod kontrolą utrzymany jest poziom kosztów działania Banku, które po pierwszym półroczu są niższe od zakładanych. Koszty osobowe Banku na koniec czerwca 2009 roku wyniosły 85,2 mln zł i były niższe o 9% od poniesionych w pierwszym półroczu ubiegłego roku. Wobec pogorszenia wyników kierownictwo Banku podjęło działania w celu dalszego ograniczenia kosztów.

Wzrost salda kredytów spowodowany deprecjacją złotego, ale i strata netto w pierwszej połowie 2009 roku spowodowały, że współczynnik wypłacalności zmniejszył się do poziomu 9,39% (na koniec grudnia wynosił on 9,78%). Mimo obniżenia współczynnika wypłacalności za sprawą m.in. wyższego salda kredytów spowodowanego deprecjacją złotego, jak i wspomnianej straty netto, pozycja kapitałowa Banku jest stabilna. W tym zakresie Bank otrzymał wsparcie od głównego akcjonariusza, który w kwietniu tego roku udzielił Bankowi pożyczki podporządkowanej w kwocie 20 mln EUR, którą za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zaliczono jako zobowiązanie podporządkowane do funduszy uzupełniających banku. Jednocześnie Bank wyemitował obligacje objęte przez głównego akcjonariusza oraz przeprowadza podwyższenie kapitału zakładowego poprzez nową emisję akcji, skierowaną do Fortis Bank SA/NV. Działania te pozwolą na utrzymanie na satysfakcjonującym poziomie współczynnika wypłacalności w kolejnych okresach.

Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA, które odbyło się 26 czerwca 2009, podjęło wiele istotnych uchwał. Zatwierdzony został podział zysku Banku za rok 2008, który wyniósł 78,2 mln zł. Zysk netto został podzielony w następujący sposób: część zysku w wysokości 33,2 mln zł została przekazana na kapitał zapasowy a pozostała część w wysokości 45 mln zł - na fundusz ogólnego ryzyka. Walne Zgromadzenie zdecydowało również o podwyższeniu kapitału zakładowego Banku poprzez zwiększenie wartości nominalnej wszystkich wyemitowanych przez Bank akcji z 30 do 50 zł. Jednocześnie, mając na względzie konieczność wzmocnienia kapitałowego Banku, akcjonariusze podjęli decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze nowej emisji akcji serii M, z wyłączeniem prawa poboru, tj. skierowanej do akcjonariusza większościowego, czyli Fortis Bank SA/NV. W wyniku podjętych uchwał dotyczących zmian w kapitale zakładowym, docelowo będzie on wynosił 1 mld 206 mln zł. W związku z powyższymi decyzjami zostały uchwalone przez Walne Zgromadzenie odpowiednie zmiany w Statucie Banku.

Niezależnie od sytuacji rynkowej, Bank konsekwentnie realizował zadania integracyjne. W związku z procesem integracji Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank SA, nastąpiło znaczne zbliżenie funkcjonowania obu banków, zmierzające do utworzenia jednego, silnego podmiotu. Wymiana doświadczeń pomiędzy pracownikami obu banków przyczynia się do usprawnienia i optymalizacji procesów zachodzących we wszystkich dziedzinach działalności Banku. Dominet Bank SA wprowadził dodatkowe oznaczenie swoich placówek, dokumentów i pism, wskazujące na obecność w grupie Fortis Banku. Połączenie prawne i operacyjne obu banków nastąpiło 31 lipca 2009 roku.

W maju 2009 roku zakończyło się przejęcie pakietu kontrolnego Fortis Bank SA/NV przez grupę BNP Paribas SA. Tym samym Fortis Bank Polska SA stał się częścią międzynarodowej instytucji finansowej BNP Paribas.

B. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe Banku osiągnięte w I półroczu 2009 roku

Suma bilansowa Banku na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 20 080 066 tys. PLN i była wyższa od stanu na koniec grudnia 2008 roku o 193 762 tys. PLN, tj. o 1%.

Przychody ogółem Banku w pierwszej połowie 2009 roku wyniosły 163 861 tys. PLN, co oznacza spadek o 53% w stosunku do pierwszego półrocza 2008 roku.

Bank odnotował 2% spadek w wyniku odsetek, oraz 38% spadek z tytułu prowizji w porównaniu do ubiegłego półrocza, o 234% zmniejszył się wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Przychody odsetkowe od należności od klientów za pierwszą połowę 2009 roku wyniosły 359 093 tys. PLN tj. spadły w porównaniu do 388 314 tys. PLN w pierwszej połowie 2008 roku o 7,5%.

Na koniec czerwca 2009 roku koszty odsetkowe spadły do kwoty 236 621 tys. PLN w porównaniu do 284 524 tys. PLN na koniec czerwca 2008 tj. o 17%.

Wskaźnik wykorzystania kapitału (ROE) zmniejszył się do -39,7% (w porównaniu do 20,9% na dzień 30.06.2008), zwrot na aktywach (ROA) wyniósł -2,4% (w porównaniu do 1,6% na dzień 30.06.2008) Strata na 1 akcję wyniosła -13,78 PLN.

Należności od klientów spadły w stosunku do końca roku ubiegłego o 7%; na koniec czerwca 2009 roku wynosiły one 13,8 mld zł. Ich udział w strukturze aktywów wyniósł 69%. Największą pozycję w strukturze należności od klientów netto stanowiły kredyty komercyjne. Ich udział stanowił 66% należności od klientów netto ogółem na koniec czerwca 2009 roku i obniżył się w porównaniu z 67% na koniec 2008 roku. W ujęciu wartościowym kredyty komercyjne wykazały spadek w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku o 852 029 tys. zł, tj. o 9%.

Spadki wartości wolumenu kredytów dotyczyły przede wszystkim klientów instytucjonalnych: kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zmniejszyły się o 1% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku, saldo kredytów obrotowych spadło o 6% w stosunku do stanu z końca 2008 roku, a saldo kredytów w rachunku bieżącym spadło o 23%.

Wartość kredytów hipotecznych wynosiła na koniec czerwca 4 668 938 tys. PLN. Wzrost ich wolumenu (o 4% w porównaniu do końca 2008 roku) był wynikiem wzrostu kursów walut.

Zwiększeniu uległy zobowiązania wobec klientów do kwoty 8 187 783 tys. PLN na koniec czerwca 2009 roku w porównaniu do 6 387 532 tys. PLN na koniec 2008 roku (wzrost o 28%). Zobowiązania wobec banków uległy zmniejszeniu o 56%. W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe: 6 724 745 tys. PLN, co stanowi 82% wartości wszystkich zobowiązań wobec klientów. Depozyty bieżące osiągnęły na koniec czerwca 2009 roku poziom 1 204 232 tys. PLN.

Koszty osobowe Banku na koniec czerwca 2009 roku wyniosły 85 217 tys. PLN i były niższe o 9% od poniesionych na koniec czerwca roku ubiegłego, gdy wynosiły 94 125 tys. PLN. Niższy poziom kosztów wynikał głównie ze zmniejszenia zatrudnienia (średnia liczba etatów w pierwszym półroczu 2009 roku była o 1% niższa od średniej liczby etatów w I półroczu 2008 roku), mniejszych kosztów rezerw tworzonych na premie za 2009 rok oraz mniejszych kosztów premii i nagród wypłaconych za 2008 rok.

Pozostałe koszty Banku wyniosły 76 653 tys. PLN i były wyższe o 17% od poniesionych w pierwszym półroczu 2008, gdy wynosiły 65 376 tys. PLN. Główne pozycje pozostałych kosztów to czynsze (18 241 tys. PLN), technologie i systemy IT (10 602 tys. PLN) oraz marketing i reklama (6 625 tys. PLN).

W pierwszym półroczu 2009 roku znacznie wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości - do wysokości -255 695 tys. PLN, co stanowiło wzrost o 231 782 tys. PLN w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości należności wynika z pogorszenia jakości portfela kredytowego. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych sprawiła, że część klientów Grupy nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań kredytowych. 83% odpisów netto z tytułu utraty wartości należności dotyczy klientów korporacyjnych.

Niższy od oczekiwanego poziom zysku netto w pierwszym półroczu 2009 jest efektem strat poniesionych na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu oraz odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych i słabnący złoty spowodowały, że część klientów, z którymi Bank zawarł zabezpieczające kontrakty walutowe nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Część klientów nie będzie również w stanie wywiązać się z należności kredytowych.

W pierwszym półroczu 2009 roku Bank zanotował stratę brutto w wysokości 275 011 tys. PLN, tj. o 281% mniej niż w pierwszym półroczu roku poprzedniego (zysk brutto w wys. 151 737 tys. PLN).

Strata netto Banku wyniosła 231 150 tys. PLN i była niższa o 353538 tys. PLN, tj. o 289% w stosunku do zysku netto osiągniętego w pierwszym półroczu 2008 roku.

C. Inne czynniki - opis integracji z Dominet Bankiem SA

W 2007 roku główny akcjonariusz Fortis Bank Polska SA - Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli zakupił 100% akcji Dominet SA – właściciela Dominet Banku SA - polskiego banku detalicznego specjalizującego się w kredytach konsumenckich. W marcu 2007 roku belgijski akcjonariusz zobowiązał się do połączenia Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank SA jako jeden z warunków wydania przez Komisję Nadzoru Bankowego zezwolenia na wykonywanie prawa głosów z posiadanych akcji.

W styczniu 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank SA, przedmiotem której było zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia obu banków. Następnie w listopadzie 2008 r. Zarządy obu banków przyjęły plan połączenia, który zakładał, że połączenie nastąpi w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank SA (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank SA, zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

Na walnym zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA w dniu 26 czerwca 2009 roku akcjonariusze zatwierdzili plan połączenia oraz podjęli uchwały dotyczące podwyższenia kapitału zakładowego Fortis Bank Polska SA z kwoty 503,1 mln do kwoty 660,4 mln złotych w drodze emisji 5 243 532 akcji

zwykłych na okaziciela serii L, każda o nominalnej wartości 30,00 złotych przeznaczonych dla akcjonariusza Dominet Bank SA (tj. Dominet SA).

Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o zezwoleniu na połączenie obu banków w dniu 8 lipca 2009 roku.

W dniu 31 lipca 2009 nastąpiło połączenie prawne Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA. Na skutek połączenia, Fortis Bank Polska SA wstąpił we wszelkie prawa i obowiązki Dominet Banku, a Dominet Bank został rozwiązany bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Przeniesienie majątku Dominet Bank SA na Fortis Bank Polska SA w zamian za 5 243 532 akcji zwykłych na okaziciela serii L, przeznaczonych dla akcjonariusza Dominet Bank SA (tj. Dominet SA) nastąpiło w dniu wpisania połączenia Spółek do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez sąd rejestrowy w Warszawie. W tym samym dniu nastąpiło zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji emisji połączeniowej.

Na skutek połączenia Dominet SA uzyskał 23,82% akcji uprawniających do wykonywania 23,82% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Fortis Bank Polska SA.

Po dniu połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet SA pozostają pod wspólną kontrolą Fortis Bank SA/NV, którego głównym akcjonariuszem jest BNP Paribas.

D. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku

Gospodarka w pierwszej połowie 2009 roku

PKB – dynamika i komponenty

Pierwsza połowa 2009 roku przyniosła dalsze spowolnienie dynamiki PKB. Zgodnie z szacunkami GUS w pierwszym kwartale tego roku PKB zwiększył się jedynie o 0,8% RDR, co jest wynikiem znacznie słabszym niż 2,9% zanotowane w poprzednim kwartale i 5,6% rok wcześniej. Drugi kwartał tego roku powinien przynieść jeszcze słabsze wyniki polskiej gospodarki. Zgodnie z szacunkami Ministerstwa Finansów w tym okresie PKB wzrósł jedynie o 0,1-0,3% RDR, co – jeśli się potwierdzi - wyznaczać będzie najniższy kwartalny wynik PKB od początku dostępnego szeregu czasowego, czyli od 1996 roku.

W pierwszym kwartale 2009 roku najniższe wyniki osiągnął przemysł, gdzie wartość dodana brutto zmniejszyła się realnie o -5,9% RDR. Wzrost wartości dodanej brutto wciąż miał miejsce w budownictwie (+3,4% RDR) i usługach rynkowych (+3,1% RDR). Należy jednak podkreślić, że zarówno w budownictwie jak i w usługach tempo wzrostu wartości dodanej kształtowało się znacznie poniżej poziomów z roku 2008.

Rynek pracy

W pierwszej połowie 2009 roku znacznie pogorszyła się sytuacja na rynku pracy. Na koniec czerwca liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 1,66 miliona osób co oznacza wzrost w porównaniu do czerwca ubiegłego roku o 14%.

W pierwszej połowie bieżącego roku zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyło się o -0,5% RDR (w porównaniu do wzrostu o 5,6% RDR w analogicznym okresie 2008). Jednocześnie znacznie spowolniło tempo wzrostu wynagrodzeń. W pierwszych sześciu miesiącach 2009 roku nominalne

wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw wzrosły o 5% RDR czyli ponad dwukrotnie wolniej niż w pierwszej połowie 2008.

Kurs walutowy i inflacja

Średni poziom inflacji w pierwszych sześciu miesiącach 2009 roku ukształtował się na poziomie 3,5% RDR. Był to więc wynik znacznie niższy niż 4,2% RDR osiągnięte rok wcześniej. Głównym czynnikiem inflacyjnym pozostawał wzrost cen żywności oraz usług i towarów związanych z mieszkaniem (które dołożyły odpowiednio 1,13 i 1,01 punktu procentowego do inflacji).

Po znacznym osłabieniu zanotowanym w pierwszych trzech miesiącach tego roku w drugim kwartale 2009 złoty zaczął zyskiwać na wartości. Na koniec czerwca za euro płacono 4,4696 złotego (w porównaniu do 4,7013 na koniec marca 09) zaś za dolara 3,1733 złotego (w porównaniu do 3,5416 na koniec marca 09). Wciąż jednak na koniec pierwszej połowy 2009 kurs polskiej waluty był znacznie słabszy niż rok wcześniej (kiedy to wynosił odpowiednio 3,3542 w relacji do euro i 2,1194 w relacji do dolara).

Handel zagraniczny i bilans płatniczy

W maju 2009 roku skumulowany, 12-miesięczny deficyt na rachunku obrotów bieżących wyniósł -10,9 mld EUR czyli był znacznie lepszy od analogicznego wyniku z maja 2008 roku, kiedy to wskaźnik ten wyniósł -17,5 mld EUR. Powyższa poprawa wynikała głównie z niższego deficytu handlowego (-11,3 mld EUR w maju 2009; -13,9 mld EUR w maju 2008) oraz niższego deficytu w ramach salda dochodów (-9,27 mld EUR w maju 2009; -12,3 mld EUR w maju 2008).

Finanse publiczne

Na koniec czerwca 2009 roku deficyt budżetowy wyniósł -16,6 mld złotych, co stanowiło równowartość 91,6% rocznego planu. Zaawansowanie realizacji budżetu było więc znacznie większe niż rok wcześniej kiedy to wykonanie całorocznego planu osiągnęło jedynie 12,8%. Znaczne pogorszenie sytuacji fiskalnej (ubytek tegorocznych dochodów podatkowych związany z niższą dynamiką PKB Ministerstwo Finansów szacuje na prawie 47 mld złotych) wymusił rewizję tegorocznych założeń fiskalnych. Zgodnie z nowelą zaproponowaną przez rząd deficyt budżetowy na ten rok zwiększył się do -27,2 mld złotych z -18,2 zawartych w ustawie budżetowej na 2009 r.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

W pierwszym kwartale 2009 roku wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych pogorszyły się w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wynik finansowy netto sektora wyniósł 9,8 mld złotych i był o 52,1% niższy niż przed rokiem. Wskaźnik rentowności obrotu netto obniżył się do 2,2% z 4,6% rok wcześniej. Zysk netto wykazało 62,3% przedsiębiorstw, czyli mniej niż w pierwszym kwartale 2008 (66,9%).

Sektor bankowy w pierwszej połowie 2009 roku

Polityka pieniężna NBP i stopy procentowe banków komercyjnych

Znaczące spowolnienie polskiej gospodarki spowodowało, że nawet przy inflacji przekraczającej górną granicę dopuszczalnego pasma wahań (1,5-3,5%) Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała cykl obniżek stóp procentowych. W efekcie na koniec czerwca 2009 roku stopa referencyjna NBP spadła do 3.50% i była o 2,5 punktu procentowego niższa niż na początku cyklu obniżek.

W pierwszej połowie 2009 roku dynamika depozytów gospodarstw domowych wciąż przyspieszała. W tym okresie kategoria ta wzrosła o 25% RDR w porównaniu do 18,3% RDR rok wcześniej. Spowolnił za to przyrost depozytów przedsiębiorstw (do 4,1% RDR z 7,8% RDR w pierwszej połowie 2008). Słabszy złoty poprawił dynamikę kredytów dla gospodarstw domowych – w pierwszej połowie 2009 kategoria ta zwiększyła się o 41% RDR. Znacznie gorsze wyniki pokazały kredyty dla przedsiębiorstw. W tym przypadku roczne tempo wzrostu wyniosło 22,4% RDR i było nieco niższe niż rok wcześniej (25,2%).

Wyniki finansowe banków

W pierwszym kwartale bieżącego roku zanotowane znaczne pogorszenie wyników sektora bankowego. Duży wzrost kosztów (obejmujący między innymi utworzenia rezerw na kredyty zagrożone) spowodował, że wynik finansowy netto sektora był o prawie 50% niższy niż rok wcześniej.

II. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW

Struktura akcjonariatu

Na dzień 30 czerwca 2009 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 503 135 400 PLN i był podzielony na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 PLN każda.

Wszystkie akcje Fortis Bank Polska SA są akcjami na okaziciela i nie wynikają z nich ograniczenia w zakresie przenoszenia własności oraz wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje też ten sam zakres uprawnień. Ograniczenia mogą mieć jedynie miejsce na gruncie przepisów szczególnych, np. ustawy prawo bankowe lub ustawy o ofercie publicznej.

Na 30 czerwca 2009 roku struktura akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	% posiadanych akcji	Liczba głosów na WZA	% liczby głosów na WZA
Fortis Bank SA/NV	16 738 712	99,81%	16 738 712	99,81%
Pozostali	32 468	0,19%	32 468	0,19%
Razem	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Zmiany w strukturze własnościowej Grupy Fortis

Na przełomie drugiego i trzeciego kwartału 2008 roku, grupa Fortis została przejęta przez rządy Belgii, Holandii i Luksemburga. W wyniku tego przejęcia właścicielem 99,93% udziałów w Fortis Bank SA/NV stał się rząd Królestwa Belgii poprzez Belgijską Federalną Agencję Inwestycyjną (Société Fédérale de Participations et d'Investissement). Jednocześnie w październiku 2008 r., belgijski rząd zawarł porozumienie z grupą finansowo-bankową BNP Paribas zarejestrowaną we Francji, które zakładało przejęcie przez BNP Paribas 75% akcji Fortis Bank SA/NV oraz 100% akcji Fortis Insurance Belgium, a także zakup 16% akcji Fortis Banque Luxembourg (zwiększając swój pakiet kontrolny do 67%) od Skarbu Państwa Luksemburg. Powyższe porozumienie zostało zatwierdzone przez walne zgromadzenia akcjonariuszy grupy Fortis w kwietniu 2009 roku. W maju 2009 roku rząd Belgii przekazał BNP Paribas

74,93% udziałów Fortis Banku SA/NV (Fortis Bank Belgia). W wyniku transakcji grupa BNP Paribas stała się podmiotem dominującym wobec akcjonariusza większościowego Banku.

Dnia 20 maja 2009 Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwoleń na wykonywanie przez BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu za pośrednictwem Fortis Bank SA/ NV z siedzibą w Brukseli i) prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA z ponad 75% akcji Banku oraz ii) prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie z akcji uprawniających do wykonywania ponad 75% głosów na WZA.

Jednym z warunków udzielenia ww. zezwolenia jest zobowiązanie się akcjonariusza większościowego do nie podejmowania działań prowadzących do wycofania akcji Fortis Bank Polska SA z obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie do roku 2017 oraz do zwiększenia płynności akcji Banku notowanych na GPW do poziomu co najmniej 15% w ciągu 2 lat od daty wydania ww. zezwolenia i utrzymanie takiego poziomu.

W dniu 4 czerwca 2009 BNP Paribas ogłosił wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji Fortis Bank Polska SA. Transakcję nabycia 1 087 akcji przez Fortis Bank SA/NV zawarto w dniu 29 lipca 2009. W jej wyniku Fortis Bank SA/NV uzyskał 16 739 799 akcji Fortis Bank Polska SA, co stanowi 99,81% wszystkich akcji Fortis Bank Polska SA.

Po uzyskaniu zezwolenia KNF oraz po ogłoszeniu wezwania Fortis Bank SA/NV został uprawniony do wykonywania prawa głosu z wszystkich posiadanych akcji, tj. z 16 739 799 akcji reprezentujących 99,81% kapitału zakładowego oraz 16 739 799 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, stanowiących 99,81% ogólnej liczby głosów.

Zmiany w akcjonariacie Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA

W dniu 31 lipca 2009 zostało zarejestrowane w KRS połączenie prawne Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA W wyniku połączenia Banków nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Fortis Bank Polska SA z kwoty 503 135 400 do kwoty 660 441 360 złotych w drodze emisji 5 243 532 akcji zwykłych na okaziciela serii L, każda o nominalnej wartości 30,00 złotych przeznaczonych dla akcjonariusza Dominet Bank SA.

Od 31 lipca 2009 roku kapitał zakładowy Banku wynosi 660 441 360 PLN i dzieli się na 22 014 712 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 30 złotych każda.

W związku z powyższym na dzień przekazania raportu struktura akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	% posiadanych akcji	Liczba głosów na WZA	% liczby głosów na WZA
Fortis Bank SA/NV	16 739 799	76,04%	16 739 799	76,04%
Dominet SA	5 243 532	23,82%	5 243 532	23,82%
Pozostali	31 381	0,14%	31 381	0,14%
Razem	22 014 712	100%	22 014 712	100%

Po rejestracji podwyższenia w wyniku emisji akcji serii L przeznaczonych dla Dominet SA, Fortis Bank SA/NV posiada bezpośrednio 16 739 799 akcji Fortis Bank Polska SA, uprawniających do wykonywania 16 739 799 głosów, stanowiących 76,04% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA. Ponadto, za pośrednictwem Dominet SA, którego 100% akcji należy do Fortis Bank SA/NV, bank ten posiada 5 243 532 akcji Fortis Bank Polska SA (23,82% udziałów w kapitale zakładowym).

Na dzień 31 lipca, BNP Paribas posiadał, za pośrednictwem Fortis Bank SA/NV, 21 983 331 akcji, stanowiących 99,86% kapitału zakładowego Fortis Bank Polska SA, uprawniających do wykonywania 21 983 331 głosów, stanowiących 99,86% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się 26 czerwca 2009, dokonało podziału zysku netto za rok 2008, który wyniósł 78,2 mln zł. Część zysku w wysokości 33,2 mln zł przekazana została na kapitał zapasowy, a pozostała część w wysokości 45 mln zł na fundusz ogólnego ryzyka. Ponadto, Walne zgromadzenie podjęło uchwałę w sprawie przeniesienia środków w kwocie 194 mln zł z funduszu ogólnego ryzyka do kapitału rezerwowego, który w szczególności przeznaczony zostanie na podniesienie kapitału zakładowego banku.

Walne Zgromadzenie zdecydowało również o podwyższeniu kapitału zakładowego Banku poprzez zwiększenie wartości nominalnej wszystkich wyemitowanych przez Bank akcji, łącznie z akcjami emisji połączeniowej z kwoty 30 do 50 zł. Jednocześnie, mając na względzie konieczność wzmocnienia kapitałowego Banku, Akcjonariusze podjęli decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze nowej emisji akcji serii M, z wyłączeniem prawa poboru tj. skierowanej do akcjonariusza większościowego, czyli Fortis Bank SA/NV.

W dniu 3 sierpnia 2009 Zarząd Fortis Bank Polska SA ustalił cenę emisyjną akcji serii M na kwotę 209,00 złotych za jedną akcję. Emisja akcji serii M została przeprowadzona w trybie subskrypcji prywatnej. Zgodnie z umową objęcia akcji podpisaną 6 sierpnia 2009 r., Fortis Bank SA/NV objął 2 108 794 akcje zwykłe na okaziciela serii M po cenie emisyjnej. Wartość emisji wyniosła 440 737 946,00 złotych. Następnie akcje zostały pokryte w całości wkładem pieniężnym. W związku z powyższym w dniu 12 sierpnia 2009 roku nastąpiło zamknięcie subskrypcji i przydział akcji na rzecz ich nabywcy przez Zarząd Banku.

W wyniku podjętych uchwał dotyczących zmian w kapitale zakładowym, docelowo będzie on wynosił 1 mld 206 mln zł. W związku z powyższymi decyzjami zostały uchwalone przez Walne Zgromadzenie odpowiednie zmiany w Statucie Banku.

Bankowi nie są znane inne umowy w wyniku, których mogłyby w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Notowania akcji na GPW

Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA od 7 listopada 1994 roku. Od dnia 19 stycznia 2004 roku, akcje Banku notowane są w systemie notowań ciągłych.

Od 1999, tj. po objęciu przez Fortis Bank z siedzibą w Brukseli ponad 98% akcji Banku, płynność akcji kształtowała się na niskim poziomie. Na dzień 30 czerwca 2009, w obrocie, w posiadaniu pozostałych akcjonariuszy, znajdowało się 32 468 szt. tj. 0,19% wszystkich akcji Banku, a po przeprowadzonym

wezwaniu 31 381 szt., tj. 0,14%.

Na pierwszej styczniowej sesji w 2009 roku kurs akcji Banku wynosił 141,70 PLN. Kurs akcji Banku wzrósł do poziomu 208,00 PLN na 30 czerwca 2009, czyli o 46,79%. W analogicznym okresie 2008 roku kurs akcji spadł z poziomu 221,70 PLN do 149,00 PLN (spadek o 32,79%).

Średni wolumen obrotu akcjami Banku wyniósł 57 akcji na sesję w I półroczu 2009 roku i był niższy od analogicznego okresu w roku 2008 (214 akcji na sesję).

Najwyższy kurs akcji Banku w I półroczu 2009 roku zanotowano 6 maja, kiedy to osiągnął poziom 230,00 PLN. Najniżej walory Banku były wyceniane 6 stycznia 2009 roku i wynosiły 140,00 PLN. W I półroczu 2009 roku było to odpowiednio 249,50 PLN oraz 149,00 PLN. Średni kurs akcji Banku w I półroczu 2009 roku wynosił 209,42 PLN.

Notowania akcji Banku oraz WIG w okresie 05-01-2009 do 30-06-2009

Źródło: <http://www.money.pl>

Indeks giełdowy WIG wzrósł z poziomu 28 331,88 pkt 05 stycznia 2009 roku do 30 419,03 pkt na 30 czerwca 2009 roku (wzrost o 7,37%). Na dzień 29 czerwca 2009 wartość WIG wynosił 30 525,72 pkt. Subindeks sektorowy WIG-banki także zanotował spadek w badanym okresie, zmniejszył swoją wartość z 4 594,52 pkt na 05 stycznia 2009 do 3 716,62 pkt na 30 czerwca 2009 roku (spadek o 19,11%).

Ze względu na znikomą płynność akcje Banku nie są klasyfikowane do żadnego z indeksów.

Poniżej przedstawiono wskaźniki rynkowe dla akcji Banku.

Wskaźnik	30.06.2009	30.06.2008	31.12.2008
Zwrot na aktywach (ROA)*	-2,4	1,6	0,4
Zwrot z kapitału (ROE)*	-39,7	20,9	6,2
Zysk (strata) na jedną akcję	-13,78	7,33	4,68
Wartość księgową na jedną akcję	58,82	75,73	72,62

Wartość księgową netto na jedną akcję wynosi 58,82. W celu dokonania tego wyliczenia do funduszy własnych zostały zaliczone kapitał zakładowy, kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały rezerwowe, niepodzielony zysk z lat ubiegłych i zysk (strata) netto roku obrotowego.

*Powyższe wskaźniki zostały wyliczone w ujęciu rocznym w następujący sposób:

Zwrot na aktywach (ROA)	Zysk (strata) netto / średnia wartość aktywów na koniec czterech kolejnych kwartałów
Zwrot z kapitału (ROE)	Zysk (strata) netto / średnia wartość funduszy własnych na koniec czterech kolejnych kwartałów

III. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU

A. Retail Banking

Oferta produktów i usług Retail Banking

Retail Banking, czyli Obszar Obsługi Małych Przedsiębiorstw, Klientów Indywidualnych oraz Bankowości Prywatnej obejmuje kompleksową obsługę trzech grup klientów: klientów indywidualnych, przedsiębiorstwa spełniające kryterium rocznego obrotu nieprzekraczającego 25 mln PLN oraz profesjonalistów, czyli osób wykonujących wolny zawód. W szczególności Bank kieruje swoją ofertę do następujących segmentów docelowych:

- Segment Klientów Indywidualnych Masowych (Mass Retail) – Klienci o miesięcznych dochodach netto niższych niż 7500 PLN.
- Segment Klientów Zamożnych (Affluent Banking) (HNWI) – Klienci lokujący za pośrednictwem Fortis Bank Polska SA aktywa w wysokości min. 1 mln PLN, w tym grupa Ultra-HNWI – klientów o aktywach powyżej 5 mln PLN.
- Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstwa (SME) - podmioty gospodarcze o przychodach rocznych minimum 500 tys. PLN. i nie większych niż 25 mln PLN.

Po zakończeniu I półrocza 2009 wyodrębnione zostały kolejne dwa segmenty klientów:

- Segment Mikroprzedsiębiorstw (MICRO) – podmioty gospodarcze o przychodach rocznych poniżej 500 tys. PLN, w tym Profesjonaliści czyli osoby wykonujące wolny zawód.
- Segment Klientów Indywidualnych Mass Affluent – Klienci o miesięcznych dochodach netto minimum 7500 PLN i/lub lokujący za pośrednictwem Fortis Bank Polska SA aktywa w wysokości min. 100 tys. PLN, nie więcej niż 1 mln PLN.

Segment małych i średnich przedsiębiorstw

Bank oferuje Klientom firmowym cztery zestawy usług bankowych: Fortis Class, Fortis Premium, Fortis Premium FX, Fortis Profesjonalista (przeznaczony dla wolnych zawodów). W ramach pakietów Bank oferuje rachunki, produkty depozytowe, karty płatnicze, usługi rozliczeniowe, produkty kredytowe oraz bankowość elektroniczną. Firmy mogą także korzystać z produktów ułatwiających prowadzenie rozliczeń z kontrahentami zagranicznymi, jak również zabezpieczające ryzyka wynikające z takiej współpracy.

W ramach segmentu małych przedsiębiorstw Bank oferuje swoim Klientom rachunki i produkty depozytowe, w tym:

- rachunki bieżące i pomocnicze w PLN i walutach obcych;
- konto depozytowe papierów wartościowych;
- lokaty złotowe o zmiennej i stałej stopie procentowej;
- lokaty walutowe w USD i EUR o stałym oprocentowaniu;
- lokaty overnight.

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach międzynarodowej organizacji płatniczej Visa, w tym: Karta Visa Business Classic, Karta Visa Business Gold oraz kartę debetową Visa Electron Business. Do kart dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty) między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu, ubezpieczenie kosztów napraw gwarancyjnych sprzętu zakupionego przy użyciu karty, koszty leczenia, koszty transportu medycznego oraz wiele innych ubezpieczeń. W swojej ofercie Bank posiada następujące produkty kredytowe dla przedsiębiorstw:

- Kredyt w rachunku bieżącym;
- Kredyt obrotowy w rachunku kredytowym odnawialny/nieodnawialny;
- Limit debetowy;
- Kredyt inwestycyjny;
- Kredyt inwestycyjny udzielany na finansowanie przedsięwzięć objętych dotacjami Unii Europejskiej;
- Kredyt hipoteczny;
- Pożyczka hipoteczna;
- Wielocelowa linia kredytowa;
- Umowa o finansowanie;
- Linia gwarancji.

Produkty oszczędnościowo-inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw:

- fundusz inwestycyjny otwarty Fortis FIO. Jest to fundusz parasolowy obejmujący dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty zarządzany jest przez Fortis Private Investments Polska SA Fundusz oferowany jest osobom fizycznym, prawnym i jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej.
- fundusze inwestycyjne TFI DWS Polska, TFI BPH, TFI Skarbiec, Superfund TFI oraz TFI SEB;
- Lokaty negocjowane;
- e-lokata (zakładana poprzez system bankowości internetowej PI@net oraz Centrum

Telefoniczne);

- Lokaty standardowe;
- Lokaty walutowe;
- Lokaty overnight.

Ponadto Bank oferuje swoim Klientom transakcje wymiany walut związane z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej obsługiwane przez pion Rynki Finansowe. Dla eksporterów i importerów Bank posiada również w ofercie produkty finansowania handlu zagranicznego, np.: akredytywy.

Bank zapewnia Klientom segmentu małych przedsiębiorstw dwa zdalne kanały dostępu:

- Bankowość internetową – system BiznesPI@net;
- Centrum Telefoniczne.

Rozwiązania te umożliwiają kompleksowe zarządzanie rachunkami i produktami bankowymi firmy.

Funkcjonalność systemu BiznesPI@net jest dostosowana do potrzeb klienta firmowego - umożliwia integrację z systemami finansowo-księgowymi, różnicowanie uprawnień użytkowników, czy definiowanie schematów akceptacji przelewów. BiznesPI@net to kompleksowa platforma. Poza możliwością tworzenia przelewów i generowania wyciągów, pozwala na zarządzanie pozostałymi produktami firmowymi (m.in. karty płatnicze, kredyty, lokaty), składanie wniosków, korespondencję z Bankiem itp.

Centrum Telefoniczne udziela informacji na temat aktualnej oferty Banku, specyfiki produktów, realizuje zlecenia płatnicze, świadczy pomoc techniczną w zakresie bankowości internetowej i homebankingu.

W ramach współpracy z Fortis Lease Polska Bank oferuje usługę leasingu: leasing finansowy, leasing operacyjny oraz leasing zwrotny. Leasingiem mogą zostać objęte środki transportu, maszyny i urządzenia, jak również nieruchomości.

We współpracy z Fortis Commercial Finance Sp. z o.o. Bank oferuje faktoring eksportowy, faktoring z regresem oraz faktoring bez regresu.

Segment Klientów Indywidualnych Mass Affluent

Bank posiada w swojej ofercie zestawy usług bankowych adresowanych do Klientów indywidualnych: Pakiet Złoty i Platynowy. Pakiety umożliwiają sprawne i bezpieczne zarządzanie finansami w oparciu o rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy.

W ramach pakietów Bank oferuje produkty oszczędnościowo – inwestycyjne, produkty kredytowe, karty kredytowe i płatnicze oraz bankowość internetową w postaci nowoczesnego systemu PI@net.

Rachunki oraz produkty depozytowe

Rachunki oraz produkty depozytowe oferowane przez Bank Klientom indywidualnym to w szczególności:

- Rachunek (Złoty, Platynowy) w PLN łączy w sobie cechy oferty depozytywnej

z kredytową, służy do przechowywania środków pieniężnych i przeprowadzania rozliczeń pieniężnych. W ramach rachunku dostępne są następujące produkty i usługi:

Kredyt w rachunku – Szybka Pożyczka;

Usługi rozliczeniowe: zlecenia stałe, polecenia zapłaty, przelewy krajowe i zagraniczne;

Karty debetowe: Visa Electron;

System bankowości internetowej PI@net;

Centrum Telefoniczne;

- Rachunki walutowe: w EUR oraz w USD;
- Rachunki Inwestora Giełdowego, które służą do obsługi portfeli inwestycyjnych (usługa typu asset management). Bank prowadzi te rachunki dla klientów korzystających z usług Fortis Private Investments Polska SA.
- depozyty standardowe i negocjowane w PLN, EUR i USD;
- lokata overnight (nadwyżka środków automatycznie deponowana na lokacie nocnej);
- lokata antyinflacyjna (o zmiennej stopie procentowej opartej o stawkę bazową (WIBID 1M));
- e-lokata (zakładana poprzez system bankowości internetowej PI@net oraz Centrum Telefoniczne);
- lokaty promocyjne: „ExtraZysk”. „Lokata Po Prostu”;
- Czysty Zysk. Polisa ubezpieczeniowa o charakterze oszczędnościowym jest ubezpieczeniem, którego celem jest zabezpieczenie finansowe: ubezpieczonego – w przypadku dożycia do końca okresu ubezpieczenia lub uposażonego – na wypadek śmierci osoby ubezpieczonej.

Produkty inwestycyjne

Bank posiada w swojej ofercie fundusze inwestycyjne krajowe oraz zagraniczne, w tym:

- fundusz inwestycyjny otwarty Fortis FIO. Jest to fundusz parasolowy obejmujący dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty zarządzany jest przez Fortis Private Investments Polska SA Fundusz oferowany jest osobom fizycznym, prawnym i jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej. Fundusz Fortis FIO oferowany jest również w połączeniu (50/50) z lokatą bankową w produkcie Lokata Fortis FIO oraz jako Indywidualne Konto Emerytalne (IKE Fortis FIO).
- fundusze inwestycyjne TFI DWS Polska, TFI BPH, TFI Skarbiec, Superfund TFI oraz TFI SEB;
- fundusze zagraniczne HSBC, jednej z największych na świecie firm zarządzających

aktywami. W ramach funduszu parasolowego HSBC Global Investment Funds (HGIF) udostępnionych zostało 40 subfunduszy.

Poza stale dostępnymi w ofercie banku zagranicznymi funduszami Fortis L oraz nowymi funduszami HSBC, Bank prowadzi okresowe subskrypcje na zagraniczne fundusze inwestycyjne Fortis L Fix. Są to fundusze terminowe, głównie z ochroną kapitału, których zyski powiązane są z rynkami akcji lub innych instrumentów. Fundusze te uruchamiane są w różnych walutach.

Zarządzanie aktywami na zlecenie (asset management)

Bank oferuje we współpracy z Fortis Private Investments Polska SA (FPIP SA) klientom usługę zarządzania aktywami na zlecenie (asset management). W ramach oferty FPIP SA znajdują się następujące rodzaje portfeli modelowych:

- Portfel długoterminowych dłużnych papierów wartościowych;
- Portfel dłużnych papierów skarbowych;
- Portfel pieniężny (instrumentów rynku pieniężnego);
- Portfel zrównoważony 3x3;
- Portfel akcyjny 6x3;
- Portfel dywidendowy (portfel akcji);
- Portfel dłużnych papierów skarbowych w walutach obcych;
- Portfel zmiennego zaangażowania ze zdefiniowanym udziałem akcji - o minimalnej wartości 500.000 PLN , oraz możliwość, po konsultacji z doradcą inwestycyjnym FPIP SA, skonstruowania portfela indywidualnego o wartości początkowej nie mniejszej niż 1 000 000 PLN.

W ofercie FPIP SA znajdują się również portfele funduszy inwestycyjnych:

- Portfele funduszy polskich o minimalnej wartości 500 000 PLN, w tym portfel dłużny, portfel zrównoważony i portfel akcyjny.
- Portfele funduszy zagranicznych o minimalnej wartości 500 000 PLN lub jej równowartość w USD lub EUR, w tym portfel dłużny funduszy zagranicznych, portfel zrównoważony funduszy zagranicznych i portfel akcyjny funduszy zagranicznych.

Transakcje na bonach skarbowych

Bank oferuje możliwość dokonywania transakcji na bonach skarbowych dla transakcji o minimalnej wartości od 100.000 PLN. Bony skarbowe są instrumentami finansowymi emitowanymi na okres do 52 tygodni.

Produkty ubezpieczeniowe

Bank oferuje następujące produkty ubezpieczeniowe:

- Fortis DuoProfit. Jest to produkt stanowiący połączenie lokaty bankowej 6M z ubezpieczeniem na życie i dożycie ze składką jednorazową, oferowane przez Aegon TU.

- Fortis DuoProfit Regular. Jest to ubezpieczenie na życie i dożycie ze składką regularną, oferowane przez Aegon TU.

W ramach ubezpieczenia Klient ma możliwość inwestowania środków w 70 Ubezpieczeniowych Funduszach Kapitałowych między innymi: Union Investment, Legg Mason, Arka BZ WBK, ING, PKO/Credit Suisse lub Pioneer.

Produkty kartowe

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach międzynarodowej organizacji płatniczej Visa. Bank oferuje Klientom indywidualnym linii Retail Banking następujące produkty kartowe:

- Karty kredytowe:
 - Karta kredytowa VISA Foto
 - Karta kredytowa Visa Classic;
 - Karta kredytowa Visa Gold;
 - Karta kredytowa Visa Platinum;
- Karty debetowe:
 - Visa elektron;
 - Visa electron dla Młodzieży.

Do kart tych dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty), między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty kredytowej, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu, ubezpieczenie towarów zakupionych przy użyciu karty, ubezpieczenie gwarancji niższej ceny, koszty leczenia i koszty transportu medycznego, koszty transportu zwłok, koszty natychmiastowej pomocy „assistance” oraz wiele innych.

Produkty kredytowe

Bank oferuje Klientom indywidualnym następujące produkty kredytowe:

- Kredyty hipoteczne. Kredyty przeznaczone są na cele mieszkaniowe w tym: zakup mieszkania/domu na rynku wtórnym i pierwotnym, budowę, remont, refinansowanie kredytów mieszkaniowych w innych bankach oraz refinansowanie kosztów poniesionych z tytułu zakupu/budowy/remontu nieruchomości.
- Kredyt oszczędnościowo-hipoteczny stanowiący połączenie kredytu hipotecznego z polisą ubezpieczeniową na życie i dożycie oferowaną we współpracy Aegon TU.
- Kredyt Gotówkowy „Dowolny Cel”. Środki z kredytu gotówkowego mogą być przeznaczone na konsolidację zadłużenia lub cele konsumpcyjne. Waluta kredytu: EUR, PLN, USD.
- Kredyt w rachunku. Posiadacze rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego mogą skorzystać z produktu „Szybka pożyczka”. Przyznanie i wysokość produktu odbywa się na podstawie analizy wpływów na rachunek lub na zasadzie przeniesienia limitu

z innego banku.

Bankowość elektroniczna

Bank oferuje Klientom indywidualnym dwa zdalne kanały dostępu: system bankowości internetowej Pl@net i Centrum Telefoniczne. Pl@net to kompleksowa platforma do zarządzania rachunkami i innymi produktami bankowymi jak karty płatnicze, kredyty, produkty inwestycyjno-oszczędnościowe.

Centrum Telefoniczne udziela informacji na temat aktualnej oferty banku, specyfiki produktów, realizuje zlecenia płatnicze, świadczy pomoc techniczną w zakresie bankowości internetowej.

Segment Klientów Zamożnych (Bankowość Prywatna)

W ramach Bankowości Prywatnej świadczy zintegrowane usługi i rozwiązania w zakresie zarządzania aktywami dla zamożnych Klientów Indywidualnych. Wśród nich można wyróżnić:

- Produkty depozytowe i inwestycyjne;
- Produkty kredytowe;
- Produkty związane z bieżącą obsługą oraz ze współpracą z międzynarodową siecią Fortis Bank SA/NV;
- Specjalne struktury prawno-podatkowe.

Produkty inwestycyjne

Bank oferuje następujące produkty inwestycyjne i depozytowe:

- Depozyty (złotowe i w walutach obcych, na różne okresy, z negocjowanym oprocentowaniem) w tym depozyty strukturyzowane;
- Wybór krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych;
- Oferty zarządzania aktywami Fortis Private Investments Polska SA obejmujące portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne;
- Produkty strukturyzowane.

Oprócz oferty produktów inwestycyjnych dostępne są również produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne (aktywnie zarządzane portfele wyselekcjonowanych funduszy inwestycyjnych sprzedawanych na polskim rynku, połączone z ubezpieczeniem).

Produkty Kredytowe

Wśród produktów kredytowych Bank oferuje kredyty hipoteczne, kredyty lombardowe oraz inne rodzaje kredytów dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta.

Produkty związane z bieżącą obsługą

Klienci Private Banking mają dostęp między innymi do:

- Rachunków złotych i w głównych walutach wymiennalnych;
- Kart płatniczych i kredytowych (Visa, American Express);

- Systemu bankowości internetowej PI@net;
- Transakcji wymiany walut.

Specjalistyczne struktury prawno-podatkowe

Struktury te oferowane we współpracy z Fortis Intertrust służą ochronie aktywów, optymalizacji podatkowej i uregulowaniu kwestii dziedziczenia.

Rozwój usług bankowych dla klientów linii biznesowej Retail Banking

W pierwszym półroczu 2009 roku linia Retail Banking rozwijała ofertę produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych. Na początku roku Bank zorganizował subskrypcję produktów strukturyzowanych oraz wprowadził nowe TFI do oferty funduszy inwestycyjnych dostępnych za pośrednictwem systemu bankowości internetowej PI@net. W tym okresie bank poszerzył również ofertę zagranicznych funduszy Fortis L o kolejne subfundusze. Promowane były lokaty.

W obszarze oferty firmowej linia Retail Banking znacznie uprościła procesy dla produktów kredytowych. W pierwszym półroczu 2009 Bank poszerzył ofertę funkcjonalności systemu bankowości internetowej. Klientom firmowym udostępnił dwie nowe usługi Trade on PI@net oraz Automatyczną Identyfikację Płatności (AIP). Usługa Trade on PI@net daje możliwość obsługi akredytyw. Automatyczna Identyfikacja Płatności natomiast pozwala firmom, mającym wielu – niekiedy stałych – klientów na pełną kontrolę spływu należności.

Bank zmodyfikował również ofertę produktów hipotecznych. W czerwcu 2009 roku zastąpiono dotychczasową ofertę czterema nowymi produktami, wprowadzając: Kredyt Mieszkaniowy, Mieszkaniowy Kredyt Refinansowy, Kredyt MULTI hipoteka, Pożyczkę Hipoteczną. Tym samym rozszerzony został dotychczasowy zakres celów kredytowania m.in. o konsolidację zobowiązań konsumpcyjnych i finansowanie dowolnych potrzeb.

B. Commercial Banking

Oferta produktów i usług Commercial Banking

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze swoich Klientów poprzez sieć Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (ang. business centers). Pion CB adresuje swoją ofertę do średnich przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN. Koncentruje także swoje działania na przedsiębiorstwach wchodzących w skład międzynarodowych grup kapitałowych, niezależnie od wysokości obrotu.

Bank oferuje szerokie spektrum rozwiązań finansowych dla tego segmentu rynku. Stanowią je:

- finansowanie kapitału obrotowego;
- finansowanie inwestycji;
- zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej;
- zarządzanie płynnością;
- handel zagraniczny;
- fundusze Unii Europejskiej;

- rynki energii.

Finansowanie kapitału obrotowego

Działalność Banku charakteryzuje gotowość świadczenia usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb Klienta w oparciu o dogłębną analizę jego oczekiwań przy wykorzystaniu międzynarodowej sieci partnerów.

Bank oferuje firmom rozważającym formy finansowania bieżącej działalności: kredyty obrotowe i, we współpracy z Fortis Commercial Finance, faktoring.

Oprócz finansowania obrotów Klienta, Fortis Commercial Finance standardowo oferuje również szereg usług dodatkowych, takich jak:

- Administrowanie wierzytelnościami Klienta (m.in. monitorowanie terminowości spłat dokonywanych przez kontrahentów);
- Rozliczanie faktur (prowadzenie rachunków faktoringowych Klienta i kontrahentów, cykliczne raportowanie Klientowi bieżącego stanu jego należności);
- Dochodzenie wierzytelności przeterminowanych (m.in. monitowanie telefoniczne, dochodzenie na drodze sądowej, nadzór nad egzekucją komorniczą);

Finansowanie inwestycji

Firmom poszukującym finansowania inwestycji Bank oferuje:

- Kredyty inwestycyjne;
- Leasing, w tym leasing nieruchomości oraz szerokiej gamy środków trwałych, w tym środków transportu, sprzętu budowlanego, maszyn poligraficznych oraz innych urządzeń;
- Gwarancje dobrego wykonania;
- Gwarancje zwrotu zaliczki;
- Gwarancje przetargowe.

Zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej

Rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem kursowym i stopy procentowej oferuje średnim i dużym przedsiębiorstwom Zespół Dealerów Departamentu Skarbu.

Średnie i duże przedsiębiorstwa mają bezpośredni, telefoniczny dostęp do dealerów Departamentu Skarbu w celu zawarcia transakcji, uzyskania informacji nt. sytuacji na rynku walutowym lub wstępnej wyceny strategii zabezpieczającej.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje:

- Transakcje terminowe forward;

- Swap walutowy;
- Opcje walutowe.

Oprócz oferty w ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje także zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, w tym:

- kontrakty FRA - transakcje terminowe na stopę procentową;
- kontrakty IRS – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie;
- kontrakty CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową;
- kontrakty CCS – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamianą oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie.

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Depozyty terminowe w PLN i walutach obcych (np. USD, EUR); wolne środki mogą być lokowane na lokatach jednodniowych (overnight) lub dłuższych (do jednego roku);
- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back";
- Obligacje Skarbu Państwa.

Zarządzanie płynnością

Zarządzanie płynnością, czyli cash management to grupa produktów pozwalających usprawnić zarządzanie środkami finansowymi firmy na jej rachunkach bankowych.

Wykorzystując pełną gamę produktów cash management Klienci Banku mogą efektywnie przyspieszyć proces przepływu środków oraz zmniejszyć swoje koszty administracyjno-finansowe poprzez:

- bieżącą kontrolę spływu należności;
- bieżącą kontrolę stanu zobowiązań;
- sprawne zarządzanie informacją i płynnością.

Dzięki rozwiązaniom funkcjonującym w Banku, Klienci mają możliwość efektywnego i bieżącego kontrolowania spływu swoich należności od dużej liczby kontrahentów w danym okresie. W ramach usługi Automatycznej Identyfikacji Płatności (AIP) rozliczenie pomiędzy kontrahentem a Klientem następuje za pośrednictwem przydzielonego indywidualnego numeru rachunku. Kontrahent może dokonać zapłaty w dowolnym miejscu (poczta, oddziały Banku lub oddziały innych banków).

Bank oferuje także niezbędne narzędzia pozwalające na łatwy, szybki i bezpieczny sposób efektywnego zarządzania swoimi zobowiązaniami.

System bankowości elektronicznej MultiCash jest jednym z podstawowych narzędzi dostępu do rachunku. Klient korporacyjny nie musi odwiedzać oddziału, żeby uzyskać informację na temat obrotów na rachunkach firmy, może inicjować przelewy z uwzględnieniem podziału uprawnień do

dysponowania nimi. Dodatkowo istnieje możliwość współpracy programów Banku z systemami finansowo-księgowymi Klienta.

W ramach sprawnego zarządzania informacją i płynnością Bank oferuje produkty pozwalające nie tylko na przekazywanie Klientowi informacji, ale również na zdalne zarządzanie rachunkami w innych bankach, jak również na zarządzanie płynnością na poszczególnych rachunkach w grupie kapitałowej Klienta.

- Multi Bank Reporting (MBR);
- Zdalne inicjowanie płatności (RPI);
- Notional Cash Pooling;
- Cash Collection.

Bank w ramach zarządzania płynnością oferuje również rachunek zbiorczy dla nierezydenta (non-resident collecting account), który prowadzony jest dla podmiotu gospodarczego (osoby prawnej posiadającej siedzibę za granicą). Rachunek ten może być otwarty w: PLN, USD, EUR, CHF, GBP, JPY. Rachunek przeznaczony jest do dokonywania rozliczeń w formie przelewów jak i czeków. Dyspozycje wykonywane są na podstawie zleceń SWIFT przesyłanych przez zagraniczny bank Klienta, a także w ramach stałych zleceń płatniczych i rozliczeń czekowych. Środki zdeponowane na rachunku zbiorczym w walutach obcych nie są oprocentowane.

Handel zagraniczny

Ograniczanie ryzyka transakcji handlowych

Bank oferuje pełen zakres instrumentów handlu zagranicznego minimalizujących ryzyko współpracy handlowej z dostawcami i odbiorcami, jak również ułatwiających rozliczenia w transakcjach transgranicznych. W portfelu produktów znajdują się: inkaso dokumentowe, akredytywy dokumentowe (importowe i eksportowe), akredytywy stand-by oraz gwarancje zagraniczne.

Finansowanie w oparciu o wierzytelności

Pozyskanie środków finansowych poprzez sprzedaż wierzytelności wynikających z transakcji handlowych stanowi elastyczne źródło zapewnienia płynności finansowej. W przypadkach wykorzystania rozwiązań forfaitingowych bank proponuje również finansowanie bez prawa regresu w stosunku do zbywcy. Bank finansuje wierzytelności (faktury, weksle, należności wynikające z akredytyw dokumentowych eksportowych) zarówno krótko- jak i długoterminowe (np. finansowanie długoterminowych kontraktów eksportowych). Atrakcyjność oferty Banku podnosi współpraca z firmami ubezpieczeniowymi (w tym przede wszystkim z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA (KUKE SA), jak również z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Zagraniczne gwarancje bankowe

Bank ma w ofercie gwarancje zagraniczne - wystawia gwarancje własne zarówno na zlecenie swoich Klientów, jak i w ramach re-gwarancji innych banków zagranicznych oraz obsługuje gwarancje otrzymane na rzecz swoich Klientów. Bank obsługuje różne typy gwarancji: gwarancje przetargowe, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje dobrego wykonania kontraktu, gwarancje płatności.

Pre-finansowanie eksportu

Usługa ta jest dogodna w sytuacji, kiedy eksporter poszukuje środków finansowych na zakup surowców niezbędnych do produkcji eksportowanego towaru lub na sfinansowanie zapasów magazynowych, przed ukończeniem produkcji czy realizacją dostawy.

Zabezpieczeniem oraz źródłem spłaty tego typu kredytów mogą być przyszłe należności eksportowe wynikające z zawartego kontraktu, a płatności kontraktowe może zabezpieczyć akredytywa dokumentowa, bankowa gwarancja zapłaty, polisa ubezpieczeniowa lub też wpływy należne eksporterowi z tytułu podpisanego kontraktu eksportowego.

Finansowanie eksportu: kredyt dla nabywcy

Dzięki współpracy Banku z wyspecjalizowanymi instytucjami powołanymi dla wspierania polskiego eksportu, takimi jak KUKI S.A oraz BGK, Bank oferuje swoim Klientom kompleksowe rozwiązania dotyczące finansowania kontraktów eksportowych o średnio i długo-terminowym horyzoncie spłaty, związanych ze sprzedażą dóbr i usług inwestycyjnych.

Wśród nich dostępne są kredyt dla nabywcy, przyznawany zagranicznemu importerowi lub jego bankowi.

Finansowanie eksportu w ramach programu DOKE (Dopłaty Do Oprocentowania Kredytów Eksportowych)

Dzięki współpracy z Bankiem BGK, Bank realizuje rządowy projekt wspierania polskiego eksportu dóbr i usług inwestycyjnych w ramach programu DOKE. Finansowanie w ramach programu DOKE polega na udzieleniu średnio lub długoterminowego kredytu zagranicznemu nabywcy (lub jego bankowi) dóbr lub usług inwestycyjnych pochodzących z Polski.

Fundusze Unii Europejskiej

Od roku 2004 Bank prowadzi projekt informacyjny dla Klientów pod hasłem „W Unii Europejskiej z Fortis Bankiem”, który ma na celu doradzanie polskim przedsiębiorcom jak pozyskiwać środki unijne. Pieniądze dla przedsiębiorstw dostępne są przede wszystkim w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. W ramach projektu Bank finansuje projekty inwestycyjne dotowane z funduszy Unii Europejskiej, jak również prowadzi działania szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców.

W I półroczu 2008 roku Bank we współpracy z Gazetą Prawną przygotował projekt edukacyjny o nazwie Fundusze Unijne 2007-2013. Projekt ma na celu dostarczenie praktycznej wiedzy o możliwościach, wymaganiach i przeszkodach, jakie wiążą się z korzystaniem z funduszy unijnych. Przedsięwzięcie zostało podzielone na 19 regionalnych seminariów, które umożliwią uczestnictwo zainteresowanych przedsiębiorców z całej Polski.

Rynki Energii

W ramach rozwiązań dla rynków energii Bank wprowadził optymalne zarządzanie ryzykiem zmienności cen na rynkach surowców energetycznych. Ryzyko zmienności cen dotyczy wszystkich rodzajów energii: ropy naftowej i produktów ropopochodnych (olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze), gazu ziemnego, węgla, energii elektrycznej oraz praw do emisji CO₂.

Bank wykorzystuje tu instrumenty finansowe obsługiwane przez Departament Skarbu, takie jak Kontrakty Fixed-for-floating, Swapy Caps / Floors / Collars / Three-ways / Extendable, Formuły oparte na indeksach (łącznie z ryzykiem walutowym) oraz instrumenty pochodne zabezpieczające przed zmianami pogody.

Rozwój usług bankowych dla klientów linii biznesowej Commercial Banking

W pierwszej połowie 2009 r. Bank rozwijał szczególnie usługi z zakresu bankowości transakcyjnej. Rozszerzona została nowa funkcjonalność usługi Notional Pooling. W obecnej, usprawnionej formie usługa pozwala na zwiększenie efektywności zarządzania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych. Głównym założeniem jest to, iż kwota odsetek, które otrzymuje (lub płaci) klient korzystający z usługi jest zawsze korzystniejsza, niż w przypadku naliczania ich w sposób standardowy.

W pierwszym półroczu 2009 r. w ramach rozwoju systemu bankowości internetowej Bank wprowadził usługę Trade on PI@net. Korzystanie z Modułu Akredytywy w BiznesPI@net nie tylko wydatnie skraca czas dotarcia zleceń do banku, ale również merytorycznie wspomaga proces przygotowania wniosku po stronie klienta oraz eliminuje potencjalne błędy w przygotowaniu dokumentacji. W ramach modułu możliwa jest obsługa akredytyw importowych, eksportowych i krajowych.

C. Rynki finansowe

Oferta produktów i usług segmentu Rynki Finansowe

Segment Rynki Finansowe (ang. GMK, Global Markets, Pion GMK) oferuje Klientom Commercial Banking, Retail Banking oraz Private Banking produkty rynków finansowych. Pion GMK specjalizuje się również w obsłudze innych banków i instytucji finansowych oraz zarządza płynnością Banku

W ramach segmentu Rynki Finansowe Bank oferuje swoim Klientom transakcje wymiany walut, a także transakcje zmierzające do zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.

Transakcje walutowe obejmują w szczególności:

- Transakcje spot;
- Transakcje terminowe Forward;
- Opcje walutowe;
- Struktury zerokosztowe.

Wśród transakcji związanych z ryzykiem stopy procentowej wyróżnia się:

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA) - transakcje terminowe na stopę procentową ;
- Transakcje Interest Rate Swap (IRS) – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie;
- Interest Rate Options (IRO) - CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową;
- Currency Interest Rate Swap (CIRS) – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamiana oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie.

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back";
- Obligacje Skarbu Państwa.

Pion GMK wprowadził do oferty usługę pośredniczenia w handlu prawami do emisji dwutlenku węgla. Transakcje przeprowadzane są we współpracy z belgijskim Fortis Bankiem Bruksela. Oferta handlu uprawnieniami kierowana jest do firm, które mają nadwyżkę lub niedobór praw do emisji dwutlenku węgla i chcą zbilansować faktyczne rozmiary jego emisji z wielkością bieżącej produkcji. Bank oferuje również kompleksową ofertę w zakresie obrotu emisjami - pomaga znaleźć kontrahenta i doradza jak przeprowadzić transakcję, a także oferuje analizy rynku związane z tymi instrumentami.

W związku ze stratami na operacjach instrumentami finansowymi, spowodowanymi przede wszystkim korektą wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego instrumentów pochodnych (opcji walutowych), w I połowie 2009 roku Pion Rynki Finansowe ograniczył sprzedaż instrumentów finansowych generujących ryzyko kontrahenta lub ryzyko rynkowe do momentu wprowadzenia bardziej efektywnych procedur zarządzania ryzykiem. Ze względu na znaczące przeszłe odpisy wynikające z ryzyka kredytowego wynikającego ze sprzedaży instrumentów rynków finansowych wprowadzono lub planowane jest wprowadzenie zmian pozwalających na zapewnienie znacząco wyższego bezpieczeństwa tych transakcji w przyszłości.

Prowadzone są prace nad zmniejszeniem ryzyka w zakresie transakcji pochodnych poprzez, m.in.:

- wprowadzenie niezbędnych modyfikacji do metodyki kredytowej;
- modyfikację prawnych aspektów umów ramowych na sprzedaż instrumentów finansowych w kierunku polepszenia stosowanych zabezpieczeń;
- wprowadzenie w obszarze produktów Rynku Finansowego zasad zbieżnych z Dyrektywą MiFID (Dyrektywa w sprawie rynków instrumentów finansowych) mających na celu rozróżnienie klientów na użytkowników profesjonalnych i nieprofesjonalnych oraz stosowanie odpowiedniego podejścia do każdej z grup. Dodatkowo wprowadzono zostaną wzory ofert kierowanych do klientów, które zawierać będą symulacje efektów zakupu danych transakcji;
- modyfikację oferty produktowej i procesu akceptacji nowych produktów w Banku;
- szkolenia pracowników Banku;
- Zmiany w systemach IT wspierających proces sprzedaży i obsługi klientów.

D. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów

Podstawowe zmienne stopy procentowe stosowane w Banku dla kredytów oparte są na stopie procentowej LIBOR lub EURIBOR dla kredytów walutowych oraz WIBOR dla kredytów złotówkowych. Stosowane są również stopy stałe, które nie podlegają zmianie w okresie obowiązywania umowy.

W I półroczu 2009 roku Rada Polityki Pieniężnej obniżyła poziom oficjalnych stóp procentowych NBP o 150 punktów bazowych. Stopa referencyjna NBP spadła do 3.50% bazowych.

Reagując na sytuację na rynku pieniężnym, Bank modyfikował odpowiednio oprocentowanie lokat i kredytów prowadzonych w walucie EUR i USD.

W I półroczu 2009 roku średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotychkach – 4,91%;
- depozytów walutowych – 1,90%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty wynosiło:

- kredytów w PLN – 6,36%;
- kredytów w EUR – 3,79%;
- kredytów w USD – 2,55%;
- kredytów w CHF – 2,42%.

Dla porównania w I półroczu 2008 roku średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotychkach – 4,41%;
- depozytów walutowych – 2,46%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty wynosiło:

- kredytów w PLN – 7,24%;
- kredytów w EUR – 5,71%;
- kredytów w USD – 5,00%;
- kredytów w CHF – 4,00%.

E. Usługi powiernicze

Bank świadczy usługi powiernicze polegające na prowadzeniu rachunków papierów wartościowych, przechowywaniu aktywów klientów, rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych. Działalność powiernicza prowadzona jest na mocy Decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 lipca 2000 roku (KPWiG-4042-2/2000), w ramach wydzielonego ze struktur Banku Zespołu Usług Powierniczych.

Od 2005 roku Bank wykonuje obowiązki Depozytariusza dla dwóch subfunduszy otwartego funduszu inwestycyjnego FORTIS FIO utworzonego przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Skarbiec SA. W ramach Banku funkcję Depozytariusza pełni Zespół Usług Powierniczych. Do głównych zadań Depozytariusza należy: prowadzenie rejestru aktywów Fortis FIO, kontrola wyceny wartości netto aktywów subfunduszy i wartości jednostki uczestnictwa oraz kontrola czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez Fortis FIO pod kątem ich zgodności ze Statutem oraz przepisami prawa.

W związku z pełnieniem przez Bank obowiązków Agenta Serwisowego i Agenta Płatności na rzecz zagranicznych funduszy inwestycyjnych Fortis L Fix, Fortis L Fund zarządzanych przez Fortis Investment Management w Luksemburgu, Zespół Usług Powierniczych koordynuje proces dystrybucji tytułów uczestnictwa w Polsce. Na koniec czerwca 2009 roku oferowano 35 subfunduszy wchodzących w skład funduszu Fortis L Fund.

F. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych

Aktywność Banku na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych podzielić można na trzy kategorie:

- aktywność wynikająca z zarządzania płynnością;
- aktywność wynikająca z zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- aktywność wynikająca z polityki inwestycyjnej Banku, dotyczącej środków pochodzących z kapitału.

Za zarządzanie płynnością Banku i ryzykiem stopy procentowej na poziomie operacyjnym odpowiada Departament Skarbu (linia biznesowa Rynki Finansowe). Dotyczy to zarówno zapewniania środków na finansowanie aktywów Banku, jak również inwestowania nadwyżek finansowych. Departament Skarbu wykorzystuje w tym celu lokaty i depozyty na rynku międzybankowym, transakcje wymiany walut (FX SWAP) jak również inwestycje w bony skarbowe, obligacje Skarbu Państwa i bony pieniężne NBP.

Polityka inwestycyjna Banku jest ustalana przez Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami. Kapitał jest inwestowany przede wszystkim w papiery dłużne, emitowane przez Skarb Państwa lub NBP.

W swojej ofercie Bank posiada transakcje pochodne, umożliwiające zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych lub zmianami kursów walut: Forward Rate Agreement (FRA), Interest Rate Swap (IRS), Overnight Interest Swap (OIS) oraz opcje walutowe i opcje na stopy procentowe typu europejskiego. Do oferty Banku wprowadzono obsługę amerykańskich opcji FX, opcji barierowych, oraz azjatyckich opcji Average Rate Options. Transakcje te oferowane są klientom prowadzącym działalność gospodarczą.

G. Działalność rozliczeniowa Banku

W ramach rozliczeń krajowych i zagranicznych, firmy obsługiwane przez Bank korzystają z następujących usług:

- płatności zagraniczne: obsługa zleceń wysłanych i otrzymanych w walutach wymiennalnych i w złotych;
- przelewy krajowe;
- polecenie zapłaty;
- bieżąca wymiana walut;
- transakcje terminowe typu forward;
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych;
- obsługa akredytyw dokumentowych importowych i eksportowych;
- dyskonta akredytyw eksportowych;
- inkaso czeków innych banków;
- inkaso czeków ciągniętych na banki zagraniczne;

- inkaso dokumentowe.

Obecnie rozliczenia płatności krajowych w złotych wysyłanych do banków krajowych realizowane są wyłącznie w formie elektronicznej poprzez systemy ELIXIR oraz SORBNET.

Bank od początku, tj. od marca 2005 jest uczestnikiem systemu EuroELIXIR dla zleceń krajowych oraz obsługuje zlecenia otrzymane za pośrednictwem systemu SORBNET-Euro, natomiast dla transakcji transgranicznych jest uczestnikiem systemu STEP2 (od sierpnia 2004 r.).

Od lutego 2008 roku Fortis Bank Polska SA udostępnia swoim klientom usługę polecenia przelewu SEPA (w zakresie przelewów przychodzących i wychodzących).

Od lipca 2005 roku w Fortis Bank Polska SA funkcjonuje centrum rozliczeniowe (Zespół Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych) będące zapleczem operacyjnym dla zagranicznych placówek Fortis Bank SA/NV w Europie Środkowej i Wschodniej. Centrum realizuje następujące usługi:

- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanego BC - Business Center) w lokalnych walutach przy użyciu lokalnych systemów rozliczeniowych;
- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów zagranicznych przy użyciu systemu SWIFT;
- rozliczanie wszelkiego typu transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu w tym transakcji klientowskich oraz międzybankowych;
- uruchamianie kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytów;
- wsparcie BC w pracy operacyjnej z klientami, np. obsługa reklamacji klientowskich, księgowanie opłat i prowizji, raportowanie oraz w procesach zapewnienia płynności na rachunkach nostro poszczególnych oddziałów.

Centrum rozlicza obecnie płatności klientów Centrów ds. Obsługi Średnich i Dużych Firm, tzw. Business Centers – w Czechach (Oddziału w Pradze) , Austrii (Oddziału w Wiedniu), na Węgrzech (Oddziału w Budapeszcie), Danii (Oddziału w Kopenhadze), Szwecji (Oddziału w Sztokholmie), Francji (Oddziału w Paryżu), w Rumunii (Oddziału w Bukareszcie) i Szwajcarii (Oddziału w Zurychu).

Z tytułu tych usług Bank otrzymuje wynagrodzenie pokrywające koszty związane z działaniem Zespołu Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych powiększone o ustaloną w umowach marżę. Całkowite wynagrodzenie otrzymane przez Bank za pierwsze półrocze 2009 wyniosło 1 140 407,42 PLN w porównaniu do 1 097 229,59 PLN za I półrocze w 2008 roku.

H. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi

Bank współpracuje z bankami zagranicznymi w zakresie wymiany walut, transakcji lokacyjnych, operacji na papierach wartościowych oraz transakcji banknotowych. Bank posiada rachunki w renomowanych bankach operujących w głównych centrach finansowych świata, prowadzi również rachunki loro w złotych dla banków zagranicznych. Współpraca z grupą Fortis oraz innymi czołowymi bankami pozwala na sprawne rozliczenia zarówno płatności realizowanych na zlecenie Klientów, jak również dyspozycji otrzymywanych z zagranicy.

Bank jest uczestnikiem międzynarodowej sieci łączności międzybankowej SWIFT, co umożliwia przyspieszenie realizacji płatności, a także ułatwia kontakty z bankami zagranicznymi i umożliwia wdrażanie szeregu nowych produktów związanych z obsługą transakcji międzynarodowych. Ponadto Bank nawiązał współpracę z EBA (European Banking Association), przystępując z dniem 9 sierpnia 2004 do uczestnictwa w europejskim systemie clearingowym STEP2.

Od maja 2008 roku Bank jest członkiem systemu TARGET2 – paneuropejskiego systemu wysokokwotowych rozliczeń w euro realizowanych w czasie rzeczywistym. Bank został uczestnikiem pośrednim korzystając z pośrednictwa Narodowego Banku Polskiego.

IV. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA

Fortis Bank Polska (Bank) w swoich przedsięwzięciach kieruje się zasadą odpowiedzialności społecznej, co w przełożeniu na działania oznacza wspieranie lokalnych społeczności, poprzez aktywność filantropijną oraz promowanie wolontariatu pracowniczego.

Z myślą o społeczności, w której funkcjonuje, w listopadzie 2006 roku powołał Fortis Foundation Polska (Fundację), poprzez którą prowadzi obecnie przedsięwzięcia o charakterze charytatywnym. Ponadto w roku 2008 Bank objął swoim mecenatem Akademię Trzeciego Sektora – długoterminowy projekt Fundacji dla Uniwersytetu Jagiellońskiego realizowany od października 2008 do maja 2009 roku. Ma on na celu profesjonalizację specyficznego sektora gospodarki – organizacji pozarządowych.

W ramach promowania zaangażowania pracowniczego Bank kontynuuje również współpracę z Fundacją Wspólna Droga. Daje ona możliwość skorzystania przez pracowników Banku z programu dobrowolnych odpisów od pensji.

W pierwszych miesiącach 2009 roku Bank zaangażował się w komunikację do klientów, dotyczącą wspierania Organizacji Pożytku Publicznego (OPP), poprzez odpis 1% podatku dochodowego, przy okazji rozliczeń skarbowych za rok 2009.

Fortis Foundation Polska

1. Podstawowe informacje

Fundacja wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego Rejestru Stowarzyszeń, innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000270411 dnia 20 grudnia 2006 roku. Fundacja została wyposażona przez Fundatora – Fortis Bank Polska SA - w fundusz założycielski w wysokości 40.000 złotych. Ponadto Zarząd Banku przekazał w grudniu 2006 roku Fundacji darowiznę w kwocie 1 mln złotych, zaś w grudniu 2007 roku kwotę 500 tysięcy złotych.

2. Cele działania Fortis Foundation Polska

Celem działania Fundacji jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w szczególności wśród dzieci, młodzieży i osób starszych. Cele te są realizowane poprzez inicjowanie, wspieranie i realizowanie programów społecznych, udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego dla instytucji o zbieżnych celach, wspieranie aktywności społecznej pracowników Banku i angażowanie ich w działania Fundacji na zasadzie wolontariatu oraz promowanie idei dobroczynności.

Z myślą o pracownikach został stworzony program **pomagaj²**. Dzięki niemu Fundacja uwrażliwia pracowników Banku na problemy społeczne i zachęca do podejmowania działań mających na celu udzielanie wsparcia i pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Angażuje pracowników w charakterze wolontariuszy do pomocy przy remontach świetlic, zaprasza do udziału w projektach edukacyjno-integracyjnych, a także proponuje konkursy grantowe na najlepsze projekty społeczne, których zwycięzcy samodzielnie realizują projekty ze środków Fundacji. Ponadto pracownicy Banku wspierali Fundację w bieżącej działalności poprzez wystawianie pozytywnych rekomendacji wnioskom o dofinansowanie składanych przez instytucje działające w ich środowisku lokalnym.

Kolejnym programem realizowanym przez Fundację jest **szansa²**, realizowany w ramach strategicznej współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci.

3. Współpraca strategiczna

Mając na uwadze możliwości i korzyści płynące z podjęcia współpracy z instytucjami działającymi w oparciu o podobne cele statutowe 20 marca 2008 roku podpisane zostało „Ramowe porozumienie o współpracy” z Zarządem Głównym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD).

W ramach podpisanego porozumienia obie instytucje zobowiązały się do współpracy na obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci oraz młodzieży, ponadto Fundacja zadeklarowała objęcie swoim wsparciem Środowiskowych Ognisk Wychowawczych i Świetlic TPD w zakresie poprawy infrastruktury placówek oraz prowadzenia działań edukacyjnych na rzecz podopiecznych TPD. Takim programem edukacyjnym skierowanym do wychowanków ognisk i świetlic Towarzystwa Przyjaciół Dzieci jest **szansa²**, poprzez który Fundacja stara się stwarzać młodym ludziom dobre warunki do rozwoju oraz realizacji własnych pasji i zainteresowań.

4. Zrealizowane projekty

W ramach **szansy²** w pierwszym półroczu 2009 roku zostały zrealizowane następujące projekty i przeprowadzone następujące działania:

- przeprowadzono zbiórke darów rzeczowych wśród pracowników Banku. Zebrane dary przekazano na rzecz dzieci najbardziej zaniedbanych, objętych pomocą TPD w regionie suwalskim (projekt lokalny, czerwiec 2009);
- realizacja projektu „Futbolowe TorPeDy 2008/2009 - w terminie 3-5 kwietnia 2009 roku w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Spale odbyły się półfinały i finały ogłoszonych we wrześniu 2008 roku rozgrywek w piłce nożnej. W rozgrywkach finałowych wzięło udział 12 zwycięskich zespołów regionalnych z całej Polski, wyłonionych spośród 120 drużyn zgłoszonych do rozgrywek. Zwycięzcy finału – KS Potulicka ze świetlicy środowiskowej TPD w Szczecinie w lipcu 2009 pojechali w nagrodę na wycieczkę do Holandii (projekt ogólnopolski, wrzesień 2008-lipiec 2009);
- realizacja projektu „Uwolnij potęgę swojej pasji” - zakończenie tego konkursu miało miejsce w maju 2009, a jego realizacja miała początek 2008 roku, kiedy to wybranych zostało 10 najlepszych pomysłów na to, jak rozwijać zainteresowania i zdobywać nowe umiejętności. Pomysły te nagrodzono grantami w wysokości 5 tysięcy złotych każdy, z przeznaczeniem na realizację wybranych przez wychowanków pasji. Zwieńczeniem konkursu była uroczysta gala w teatrze „Groteska” w Krakowie, podczas której zwycięzcy zaprezentowali swoje umiejętności,

nabyte dzięki przyznanym środkom (projekt ogólnopolski, wrzesień 2008-maj 2009). Na realizację projektu w 2009 roku przeznaczono blisko 35.000 złotych;

- realizacja projektu „Wakacje na Wyspie Granta” polegała na przeprowadzeniu konkursu grantowego dla świetlic, ognisk i kół TPD na najciekawsze pomysły na nadchodzące wakacje. W konkursie wzięło udział ponad 50 placówek z całej Polski, spośród których wybrano 10 najciekawszych projektów. Zostały one nagrodzone przyznaniem równorzędnych grantów w wysokości 5 tysięcy złotych każdy, z przeznaczeniem na realizację zajęć. Zadanie konkursowe polegało na wymyśleniu i zaprezentowaniu projektu na spędzanie czasu w okresie wakacyjnym. Projekty oceniano zgodnie z kryteriami określonymi w regulaminie - ciekawa i angażująca forma, walory rekreacyjne i poznawcze, efektywność kosztowa, możliwość nabycia trwałych umiejętności przez uczestników oraz forma prezentacji – mapa wyspy Granta. Na realizację projektu Fundacja przeznaczyła kwotę 50.000 złotych (projekt ogólnopolski, maj - sierpień 2009);

- Fundacja wspiera także placówki opiekuńczo-wychowawcze poprzez dotacje bezpośrednie mające na celu podniesienie standardów ich funkcjonowania, czy też poprzez dofinansowanie zakupu wyposażenia. W pierwszym półroczu 2009 roku Fundacja pomogła w wyremontowaniu i doposażeniu placówek TPD na łączną kwotę blisko 46.000 złotych.

W sumie na całość działań nakierowanych na pomoc dla TPD Fundacja przekazała ponad 170.000 złotych.

W ramach programu **pomagaj²** w pierwszym półroczu 2009 roku zostały przeprowadzone następujące działania:

- akcja komunikacyjna do pracowników Banku, w związku z możliwością przekazywania 1% podatku dochodowego na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego;
- zbiórka darów rzeczowych w ramach pomocy dla wychowanków TPD z okolic Suwałk;
- zaangażowanie pracowników Banku w charakterze wolontariuszy przy realizacji gali finałowej konkursu „Uwolnij potęgę swojej pasji”.

5. Przyznane dofinansowanie na rzecz innych instytucji

Fundacja w ramach swoich działań przekazuje środki na realizację projektów społecznych przygotowywanych przez inne instytucje. W pierwszym półroczu 2009 roku na posiedzeniach Zarządu Fundacji, które odbyły się w styczniu, marcu i maju Fundacja przekazała blisko 76 000 złotych.

6. Podsumowanie wydatków w pierwszym półroczu 2009 roku.

Ogółem w pierwszym półroczu 2009 roku Fundacja przeznaczyła około 240 000 złotych na realizację swoich zadań statutowych. Na działania operacyjne i bieżącą działalność wydatkowano kwotę blisko 50.000 złotych.

Akademia Trzeciego Sektora

Bank objął swoim mecenatem „Akademię Trzeciego Sektora” (ATS), projekt Fundacji dla Uniwersytetu Jagiellońskiego, mający na celu podniesienie kwalifikacji osób pracujących lub zamierzających działać na rzecz trzeciego sektora.

Projekt został zainaugurowany w październiku 2008 roku i trwał do maja 2009 roku. Jego celem było podniesienie i uzupełnienie kompetencji pracowników i wolontariuszy organizacji pozarządowych. Akademia Trzeciego Sektora przeszkoliła ponad 470 osób - projekt cieszył się ogromnym zainteresowaniem wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych z całego kraju.

Uczestnicy Akademii Trzeciego Sektora mieli możliwość wzięcia udziału w szkoleniach w 6 blokach tematycznych: zarządzanie projektami, pozyskiwanie funduszy na działalność organizacji pozarządowych, prawo i finanse w organizacjach pozarządowych, umiejętności interpersonalne, PR w organizacjach pozarządowych, oraz budowanie partnerstwa. Udział w szkoleniach zapewnił uczestnikom zdobycie nie tylko nowych umiejętności, ale również nawiązanie licznych znajomości i wymianę doświadczeń z pracy w sektorze pozarządowym.

Fundacja Wspólna Droga

Pracownicy Banku mają możliwość uczestniczenia w programie dobrowolnych odpisów od pensji, przekazując co miesiąc zadeklarowaną część wynagrodzenia na wybrany przez siebie cel społeczny. Do każdej przekazanej w ten sposób złotówki Bank dokłada kolejną, by w ten sposób podwoić datki zasilające Fundację Wspólna Droga.

Odpis 1% podatku – komunikacja do klientów Banku

Komunikacja dotycząca możliwości odpisu 1% podatku dochodowego za rok 2008 przez klientów Banku trafiła do wszystkich oddziałów oraz centrów biznesowych Banku w Polsce. W okresie od stycznia do marca 2009 roku klienci Banku mieli okazję do zapoznania się z ofertą trzech OPP – Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Fundacji Wspólna Droga i Fundacji Itaka, poprzez skorzystanie z ich materiałów promocyjnych (ulotki, plakaty i listy informacyjne). Dawało to również możliwość zapoznania się z trybem i procedurą przekazania 1%. Bank rozdystrybuował w ten sposób około 15 000 ulotek informacyjnych wśród swoich klientów.

V. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH FORTIS BANK POLSKA SA W PIERWSZEJ POŁOWIE 2009 ROKU

A. Jednostkowy rachunek zysków i strat

Dynamika wybranych wielkości jednostkowego rachunku zysków i strat (w tys. PLN)

w tys. PLN	Jednostkowy rachunek zysków i strat		
	01.01.2009 - 30.06.2009	01.01.2008 - 30.06.2008	Dynamika (w %) 30.06.2009-30.06.2008
Wynik z tytułu odsetek	178 622	182 603	-2%
Wynik z tytułu prowizji	59 546	95 973	-38%
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	244	-	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	-88 850	66 273	-234%
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	6300	-	-
Wynik na transakcjach zabezpieczających	-	56	-
Pozostałe przychody	7 999	7 378	8%
Razem przychody netto	163 861	352 283	-53%
Koszty osobowe	-85 217	-94 125	-9%
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-21 307	-17 132	24%
Pozostałe koszty	-76 653	-65 376	17%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-255 695	-23 913	969%
Wynik brutto	-275 011	151 737	-281%
Podatek dochodowy	43 861	-29 349	-249%
Wynik netto	-231 150	122 388	-289%

W strukturze rachunku zysków i strat dominującą pozycją jest wynik z tytułu odsetek, który na dzień 30 czerwca 2009 roku osiągnął poziom 178 622 tys. PLN i był niższy od wyniku osiągniętego za I półrocze 2008 roku o 2%, tj. o wartość 3 981 tys. PLN. Średnie wolumeny kredytów przyrosły w analizowanym okresie o 25%, co jest przede wszystkim spowodowane wzrostem kursów walut obcych. W tym samym czasie średnie wolumeny depozytów zmniejszyły się o 1%. Po spadku średnich miesięcznych sald odnotowanego w ostatnim kwartale 2008 roku od grudnia utrzymuje się tendencja wzrostowa. Spadek wyniku z tytułu odsetek, pomimo znacznego wzrostu średnich wolumenów kredytów spowodowany był wysokim kosztem depozytów.

Znaczącą pozycją dochodów był wynik z tytułu prowizji. Na koniec czerwca 2009 roku Bank uzyskał wynik z tytułu prowizji w kwocie 59 546 tys. PLN, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o 38%. Wynik ten jest spowodowany mniejszą ilością transakcji dotyczących kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych oraz mniejszymi przychodami z rozliczanych jednorazowo prowizji związanych z udzielaniem kredytów.

Liczba aktywnych klientów linii biznesowych wzrosła z 57 352 na koniec roku 2008 do 61 966 na koniec czerwca 2009.

Na koniec czerwca 2009 roku Bank zanotował stratę na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu w wysokości 88 850 tys. PLN (w porównaniu do wyniku na koniec czerwca 2008 roku oznacza to spadek o 155 123 tys. PLN lub 234%). Przyczyną spadku były głównie: korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego transakcji opcyjnych zawartych z klientami Banku (wynik na operacjach instrumentami finansowymi został skorygowany o 60 766 tys. PLN w pierwszej połowie 2009 roku) oraz negatywna wycena do wartości godziwej opcji zakupionych w celu ograniczenia ryzyka związanego z wzrostem kursów EUR i CHF. Całkowity wynik na instrumentach pochodnych wyniósł -149 792 tys. PLN na koniec czerwca 2009 i zmniejszył się w porównaniu do roku ubiegłego o 151 051 tys. PLN. Wynik z operacji wymiany walut w kwocie 59 336 tys. PLN zmniejszył się o 10% (o 6 936 tys. PLN) w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu zwiększył się w tym samym czasie o 2 864 tys. PLN i wyniósł 1 606 tys. PLN na koniec czerwca 2009.

Przychody netto

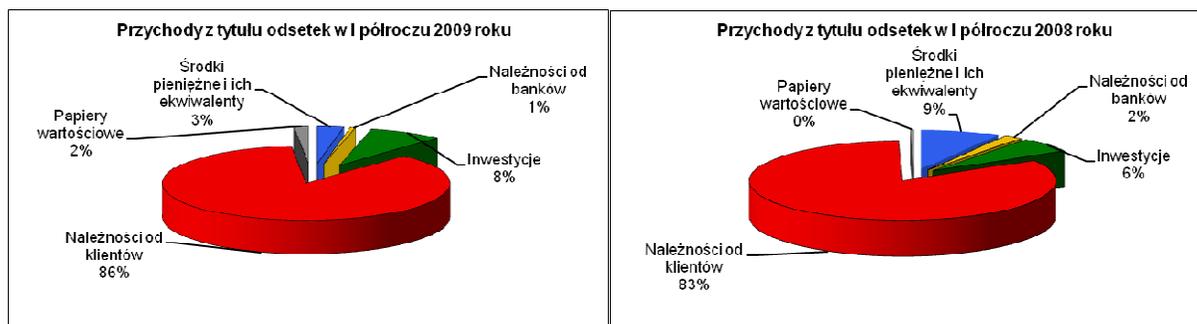
Strata na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu, spadek wyniku z tytułu odsetek o 2% oraz spadek wyniku z tytułu prowizji o 38% są głównymi czynnikami, które spowodowały spadek przychodów netto z 352 283 tys. PLN na koniec czerwca 2008 roku do 163 861 tys. PLN na koniec czerwca 2009 roku (spadek o 53%).

Bank osiągnął spadek przychodów z tytułu odsetek o 11%. Pozycja ta wyniosła 415 243 tys. PLN na koniec czerwca 2009 roku w porównaniu do 467 127 tys. PLN w 2008 roku.

Głównym źródłem przychodów odsetkowych były kredyty i pożyczki, inwestycje oraz środki pieniężne.

Na przychody odsetkowe składają się głównie odsetki z tytułu:

- Należności od klientów: 359 093 tys. PLN w porównaniu do 388 314 tys. PLN w 2008 roku;
- Inwestycje: 34 682 tys. PLN w porównaniu do 28 222 tys. PLN w 2008 roku;
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: 12 336 tys. PLN w porównaniu do 39 491 tys. PLN w 2008 roku.

Koszty z tytułu odsetek spadły o 17% z 284 524 tys. PLN na koniec czerwca 2008 do kwoty 236 621 tys. PLN na koniec czerwca 2009. Na koszty odsetkowe składają się w szczególności odsetki z tytułu:

- Zobowiązań wobec klientów: -142 237 tys. PLN w porównaniu do -138 666 tys. PLN w 2008 roku;
- Kredytów i pożyczek otrzymanych: -67 569 tys. PLN w porównaniu do -99 183

tys. PLN w 2008 roku;

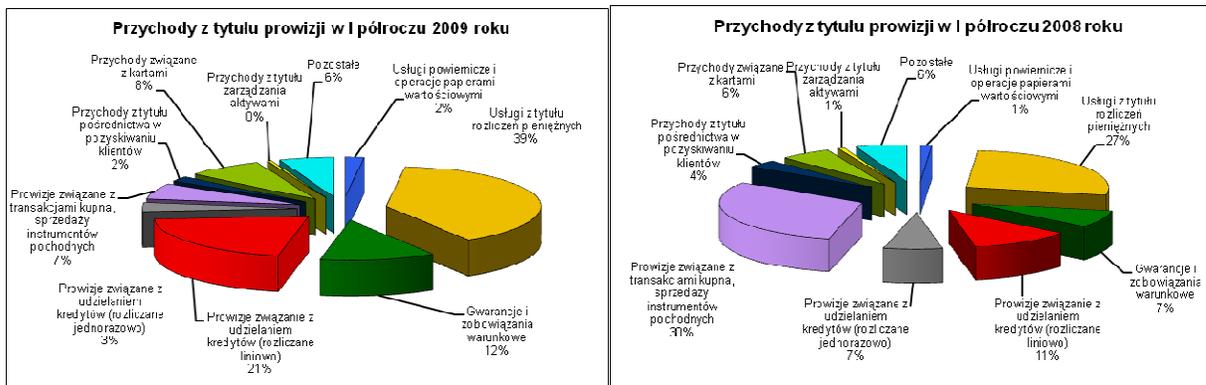
- Zobowiązań wobec banków: -16 929 tys. PLN w porównaniu do -36 245 tys. PLN w 2008 roku.

Przychody z tytułu prowizji spadły o 36%. Pozycja ta wyniosła 65 217 tys. PLN w pierwszym półroczu 2009 roku w porównaniu do 101 427 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 roku.

Głównym źródłem przychodów z tytułu prowizji były prowizje dotyczące usług z tytułu rozliczeń pieniężnych, prowizje związane z transakcjami kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych, prowizje związane z udzielaniem kredytów i gwarancji oraz prowizje związane z kartami.

Na przychody z tytułu prowizji składają się głównie:

- prowizje i opłaty z tytułu usług związanych z rozliczeniami pieniężnymi: 25 515 tys. PLN w porównaniu do 27 347 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 roku (spadek o 7%);
- prowizje związane z udzielaniem kredytów: 15 732 tys. PLN w porównaniu do 18 292 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 (spadek o 14%);
- przychody z tytułu transakcji kartami: 5 219 tys. PLN w porównaniu do 5 871 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 (spadek o 11%);
- prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych: 4 243 tys. PLN w porównaniu do 30 885 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 roku (spadek o 86% w związku ze znaczącym spadkiem liczby transakcji).

Koszty z tytułu prowizji wyniosły 5 671 tys. PLN w pierwszym półroczu 2009 roku i były o 4% wyższe niż w pierwszym półroczu roku poprzedniego, gdy wynosiły 5 454 tys. PLN.

Na koszty z tytułu prowizji składają się w szczególności:

- koszty związane z kartami: -2 731 tys. PLN w porównaniu do -2 165 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 (wzrost o 26%);
- koszty prowizji od operacji gotówkowych: -939 tys. PLN w porównaniu do -1 478 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 (spadek o 36%);
- koszty prowizji z tytułu rozliczeń: -754 tys. PLN w porównaniu do -593 tys. PLN w pierwszym półroczu 2008 (wzrost o 27%).

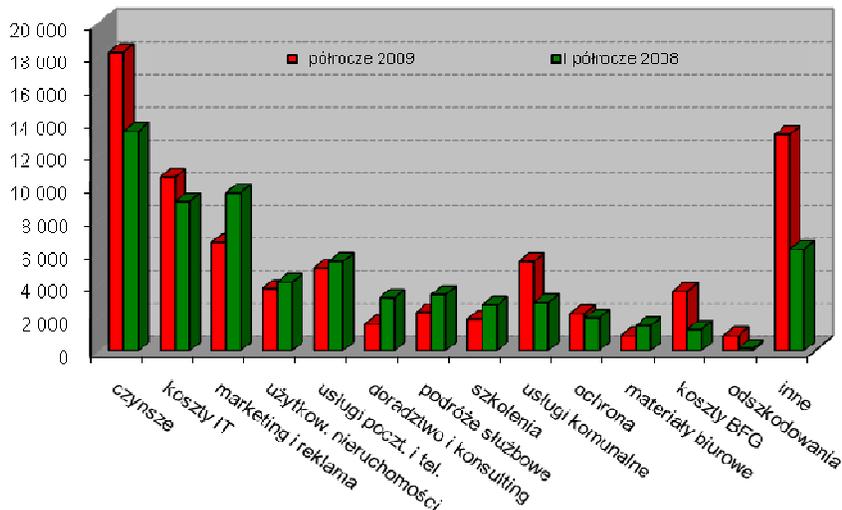
Koszty osobowe i pozostałe koszty administracyjne

Koszty osobowe na koniec czerwca 2009 roku wyniosły 85 217 tys. PLN i były niższe o 9% od poniesionych na koniec czerwca roku ubiegłego, gdy wynosiły 94 125 tys. PLN. Niższy poziom kosztów wynikał głównie ze zmniejszenia zatrudnienia (średnia liczba etatów w pierwszym półroczu 2009 roku była o 1% niższa od średniej liczby etatów w pierwszym półroczu 2008 roku), mniejszych kosztów rezerw tworzonych na premie za 2009 rok oraz mniejszych w stosunku do przychodów z rozwiązania rezerw kosztów premii i nagród wypłaconych za 2008 rok.

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych wyniosły 21 307 tys. PLN i były wyższe o 24% niż w czerwcu 2008 roku.

Pozostałe koszty Banku wyniosły 76 653 tys. PLN i były wyższe o 17% od poniesionych w pierwszym półroczu 2008, gdy wynosiły 65 376 tys. PLN. Główne pozycje pozostałych kosztów to czynsze (18 241 tys. PLN), technologie i systemy IT (10 602 tys. PLN) oraz marketing i reklama (6 625 tys. PLN).

Koszty pozostałe w pierwszych 6 m-cach 2009 i 2008

Odpisy netto z tytułu utraty wartości

W pierwszym półroczu 2009 roku znacznie wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości - do wysokości -255 695 tys. PLN, co stanowiło wzrost o 231 782 tys. PLN w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości należności wynika z pogorszenia jakości portfela kredytowego. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych sprawiła, że część klientów Grupy nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań kredytowych. 83% odpisów netto z tytułu utraty wartości należności dotyczy klientów korporacyjnych linii biznesowej Merchant Banking. Pozostałe 17% dotyczy klientów linii biznesowej Retail Banking.

Wynik

Niższy od oczekiwanego poziom zysku netto w pierwszym półroczu 2009 jest efektem odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych oraz strat poniesionych na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych i słabnący złoty spowodowały, że część klientów, z którymi Bank zawarł zabezpieczające kontrakty walutowe, nie

będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Część klientów, z uwagi na pogarszającą się sytuację ekonomiczno-finansową, nie będzie również w stanie wywiązać się z należności kredytowych.

W pierwszym półroczu 2009 roku Bank zanotował stratę brutto w wysokości 275 011 tys. PLN, tj. o 281% mniej niż w pierwszym półroczu roku poprzedniego (zysk brutto w wys. 151 737 tys. PLN).

Strata netto Banku wyniosła 231 150 tys. PLN i była niższa o 353 538 tys. PLN, tj. o 289% w stosunku do zysku netto osiągniętego w pierwszym półroczu 2008 roku.

B. Bilans

Bilans

Suma bilansowa Banku na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 20 080 066 tys. PLN i była wyższa od stanu na koniec grudnia 2008 roku o 193 762 tys. PLN, tj. o 1%.

Struktura i dynamika wybranych wielkości bilansowych (w tys. PLN)

Wielkości bilansowe	30.06.2009	Struktura	31.12.2008	Struktura	Dynamika 30.06.2009- 30.06.2008 (w %)
AKTYWA					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 031 736	10%	1 494 888	8%	36%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 171 221	6%	1 372 145	7%	-15%
Należności od banków	339 294	2%	606 373	3%	-44%
Należności od klientów	13 846 427	69%	14 823 117	75%	-7%
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	2 231 619	11%	1 218 990	6%	83%
Rzeczowy majątek trwały	129 415	1%	112 926	1%	15%
Wartości niematerialne	39 497	0%	25 896	0%	53%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	192 280	1%	96 586	0%	99%
Pozostałe aktywa	98 577	0%	135 383	1%	-27%
	20 080 066		19 886 304		1%
PASYWA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	637 426	3%	961 601	5%	-34%
Zobowiązania wobec banków	994 690	5%	2 276 963	11%	-56%
Zobowiązania wobec klientów	8 187 783	41%	6 387 532	32%	28%
Kredyty i pożyczki otrzymane	8 294 839	41%	8 198 200	41%	1%
Zobowiązania podporządkowane	670 440	3%	417 240	2%	61%
Bieżące zobowiązania podatkowe	24 987	0%	56 890	0%	-56%
Pozostałe zobowiązania	269 728	1%	354 092	2%	-24%
Rezerwy	13 710	0%	16 874	0%	-19%
Razem kapitały własne	986 463	5%	1 216 912	6%	-19%
	20 080 066		19 886 304		1%

Podstawową pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od klientów, które wykazały spadek o 976 690 tys. PLN, tj. o 7% w porównaniu do końca 2008 roku. Udział należności od klientów w strukturze aktywów ogółem wynosił 69% na koniec czerwca 2009 roku i odpowiednio 75% na koniec 2008 roku.

Głównym źródłem finansowania aktywów pozostają depozyty klientów oraz otrzymane kredyty i pożyczki, które wzrosły odpowiednio o 28% i 1% w porównaniu do końca 2008 roku.

Na koniec czerwca 2009 roku należności od banków spadły o 44% w stosunku do końca ubiegłego roku (tj. z 606 373 tys. PLN do 339 294 tys. PLN). Udział w strukturze aktywów ogółem należności od banków obniżył się z 3% na koniec grudnia 2008 do 2% na koniec czerwca 2009.

Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu spadła o 15% tj. o 200 924 tys. PLN w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2008 roku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wzrosły w porównaniu z grudniem 2008 roku o 36%, ich udział w strukturze aktywów ogółem zwiększył się z 8% w grudniu 2008 roku do 10% w czerwcu 2009 roku.

Pozostałe aktywa spadły w porównaniu do końca grudnia 2008 roku o kwotę 36 806 tys. PLN (27%).

W stosunku do stanu na koniec grudnia 2008 roku wartość rzeczowego majątku trwałego wzrosła o 15% (o 16 489 tys. PLN).

Wzrost o 83% (1 012 629 tys. PLN) w stosunku do końca 2008 roku zanotowały inwestycje dostępne do sprzedaży. Zwiększył się także ich udział w strukturze aktywów z 6% do 11% na koniec czerwca 2009 roku.

Na koniec czerwca 2009 roku Bank posiadał dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez budżet państwa oraz Narodowy Bank Polski.

Na inwestycje dostępne do sprzedaży składały się:

- Obligacje skarbowe: 718 310 tys. PLN;
- Bony skarbowe: 494 484 tys. PLN;
- Bony Pieniężne NBP: 999 806 tys. PLN;
- Udziały i akcje: 19 019 tys. PLN.

Wartości niematerialne na koniec czerwca 2009 roku wynosiły 39 497 tys. PLN, tj. o 53% więcej niż na koniec 2008 roku.

Charakterystyka portfela kredytowego klientów

Należności od klientów netto spadły w porównaniu do końca 2008 roku o 976 690 tys. PLN tj. o 7%.

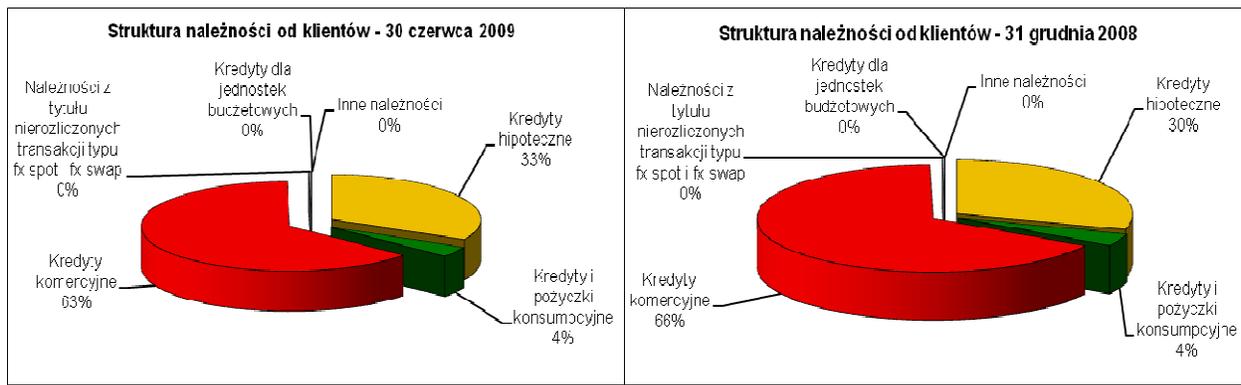
Największą pozycję w strukturze należności od klientów netto stanowiły kredyty komercyjne. Ich udział stanowił 66% należności od klientów netto ogółem na koniec czerwca 2009 roku i obniżył się w porównaniu z 67% na koniec 2008 roku. W ujęciu wartościowym kredyty komercyjne wykazały spadek w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku o 852 029 tj. o 9%.

Spadki wartości wolumenu kredytów dotyczyły przede wszystkim klientów instytucjonalnych: kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zmniejszyły się o 1% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku, saldo kredytów obrotowych spadło o 6% w stosunku do

stanu z końca 2008 roku, a saldo kredytów w rachunku bieżącym spadło o 23%. Jednocześnie saldo kredytów hipotecznych dla klientów indywidualnych wzrosło o 4% w stosunku do 31 grudnia 2008.

Wartość kredytów hipotecznych wynosiła na koniec czerwca 4 668 938 tys. PLN. Wzrost ich wolumenu (o 4% w porównaniu do końca 2008 roku) był wynikiem wzrostu kursów walut. Wykluczając wpływ zmian kursów walutowych (słabnący złoty spowodował wzrost wartości kredytów hipotecznych o 186 351 tys. PLN), kredyty hipoteczne pozostają na poziomie porównywalnym do stanu z końca 2008 roku. Ich udział w strukturze należności od klientów brutto wzrósł z 30% na koniec 2008 roku do 33% na koniec czerwca 2009 roku.

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości i IBNR wynosiła na koniec czerwca 2009 roku 519 090 tys. PLN w porównaniu z 259 673 tys. PLN na koniec czerwca 2008 roku. 100% wzrost wartości odpisów z tytułu utraty wartości i IBNR spowodowany jest głównie pogarszającą się sytuacją na rynkach finansowych, która sprawiła, że część klientów Grupy nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań. Odpisy z tytułu utraty wartości i IBNR dotyczą przede wszystkim należności od klientów korporacyjnych linii biznesowej Merchant Banking.

Struktura i dynamika należności od klientów (w tys. PLN)

Należności od klientów	30.06.2009	Struktura	31.12.2008	Struktura	Dynamika
					30.06.2009-31.12.2008 (w %)
Kredyty dla jednostek budżetowych	400	0%	420	0%	-5%
Kredyty hipoteczne	4 668 938	33%	4 501 796	30%	4%
Kredyty i pożyczki konsumpcyjne	533 998	4%	562 868	4%	-5%
Kredyty komercyjne	9 117 887	63%	9 969 916	66%	-9%
Należności z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych (transakcje typu fx spot i fx swap) w dacie zawarcia transakcji	41 825	0%	44 534	0%	-6%
Inne należności	2 469	0%	3 256	0%	-24%
Razem należności od klientów brutto	14 365 517	100%	15 082 790	100%	-5%
Odpisy z tyt. utraty wartości i IBNR	-519 090		-259 673		100%
Razem należności od klientów netto	13 846 427		14 823 117		-7%

Wartość kredytów brutto na dzień 30 czerwca 2009 roku wynosiła 14 365 517 tys. PLN i spadła w stosunku do końca 2008 roku o 717 273 tys. PLN.

Najwyższy udział w wolumenie kredytów posiadają, stanowiąc 49% ogółu, kredyty złotówkowe. Ich wartość na koniec czerwca 2009 roku wynosiła 6 971 102 tys. PLN i spadła w stosunku do 31 grudnia 2008 roku o 1 194 553 tys. PLN.

Kredyty udzielone w CHF (w równowartości w PLN) na koniec grudnia 2008 roku wynosiły 4 207 467 tys. PLN i wzrosły o 3% do wysokości 4 334 713 tys. PLN na koniec czerwca 2009 roku. Udział tych kredytów w saldzie kredytów brutto wynosił 30% na koniec czerwca 2009 roku.

Zwiększył się portfel kredytów w EUR (w równowartości w PLN) z 2 661 081 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku do wysokości 2 937 562 tys. PLN.

Zaangażowanie Banku na koniec pierwszego półrocza 2009 koncentrowało się głównie w branżach: osoby fizyczne, handel hurtowy, oświata-opieka medyczna, budownictwo gospodarcze i inżynieria oraz maszyny.

Zaangażowanie w branżę osoby fizyczne na koniec czerwca 2009 roku wynosiło 30% i wzrosło w porównaniu do grudnia 2008 roku o 1%.

Zaangażowanie w handel hurtowy wg stanu na 31 grudnia 2008 roku wynosiło 14% i obniżyło się do 12% według stanu na dzień 30.06.2009 roku.

Portfel kredytowy według branż	30.06.2009		31.12.2008	
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %
Osoby fizyczne	5 382 448	29,88	5 331 892	26,76
Handel hurtowy	2 183 671	12,12	2 700 460	13,55
Oświata, opieka medyczna	1 590 211	8,83	1 747 423	8,77
Budownictwo gospodarcze i inżynieria	1 329 717	7,38	1 572 791	7,89
Maszyny	1 092 258	6,06	1 173 341	5,89
Handel detaliczny	805 933	4,47	918 984	4,61
Żywność, tytoń, napoje	611 347	3,39	721 967	3,62
Chemikalia i tworzywa sztuczne	597 699	3,32	698 473	3,51
Drewno, wyroby z drewna	404 297	2,24	411 340	2,06
Statki	529 627	2,94	423 956	2,13
Instytucje finansowe	194 931	1,08	430 460	2,16
Sport, turystyka, kultura i sztuka	373 556	2,07	384 174	1,93
Pojazdy mechaniczne	312 036	1,73	333 997	1,68
Usługi administracyjne	154 356	0,86	236 298	1,19
Ceramika i szkło	221 567	1,23	245 759	1,23
Przemysł meblowy i elektryczny	210 541	1,17	244 798	1,23
Tekstylna, wyroby skórzane	143 925	0,80	155 536	0,78
Transport	176 137	0,98	179 288	0,90
Inne środki transportu	180 213	1,00	151 898	0,76
Produkcja metali i niemetali	109 473	0,61	115 653	0,58
Papier, wyroby papiernicze	95 729	0,53	131 818	0,66
Drukarnie i wydawnictwa	70 261	0,39	122 866	0,62
Inne usługi	21 537	0,12	31 798	0,16
Łączność	14 309	0,08	25 901	0,13
Budownictwo mieszkaniowe	35 081	0,19	43 706	0,22
Pozostała produkcja	972 685	5,40	1 118 227	5,61
Pozostałe	199 182	1,11	272 157	1,37
Razem portfel kredytowy według branż	18 012 727	100,00	19 924 961	100,00

Łączna liczba bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych w pierwszym półroczu 2009 roku wynosiła 144, o łącznej wartości 83 899 tys. PLN. W pierwszej połowie 2008 roku wystawiono 64 tytuły egzekucyjne o wartości ok. 19 mln PLN.

Zobowiązania

Dominującą pozycję w strukturze pasywów stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu środków zdeponowanych na rachunkach bieżących i depozytach terminowych. Na koniec czerwca 2009 roku zobowiązania wobec klientów wynosiły 8 187 783 tys. PLN i wzrosły w porównaniu do końca grudnia 2008 roku o 1 800 251 tys. PLN (o 28%). Udział zobowiązań wobec klientów stanowił 41% ogółu pasywów i zwiększył się w porównaniu z końcem 2008 roku o 9 p.p.

W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe: 6 724 745 tys. PLN, co stanowi 82% wartości wszystkich zobowiązań wobec klientów. Depozyty bieżące osiągnęły na koniec czerwca 2009 roku poziom 1 204 232 tys. PLN (15% zobowiązań wobec klientów).

Kredyty i pożyczki otrzymane wyniosły na koniec czerwca 2009 roku 8 294 839 tys. PLN i stanowią 41% ogółu pasywów w porównaniu z 8 198 200 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku (41% ogółu pasywów).

68% kredytów i pożyczek otrzymanych stanowią kredyty i pożyczki otrzymane od banków z grupy Fortis Bank SA/NV, które wzrosły o 6% (335 559 tys. PLN) w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku. Saldo tych kredytów na koniec czerwca 2009 roku wynosi 5 613 079 tys. PLN.

Istotną pozycję w strukturze pożyczek i kredytów otrzymanych (32%) stanowi pożyczka otrzymana z Fortis Finance Belgium SCRL. Jej wartość wynosiła na koniec czerwca 2009 roku 2 681 760 tys. PLN (równowartość 600 000 tys. EUR).

Udział zobowiązań wobec banków w ogólnej sumie pasywów spadł z 11% w 2008 roku do poziomu 5% w 2009 roku.

Wg stanu na 30 czerwca 2009 roku udział w sumie bilansowej pozostałych zobowiązań wynosił 1%.

Udział zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu w strukturze pasywów ogółem spadł z 5% na koniec grudnia 2008 do 3% na koniec czerwca 2009. Ich wartość spadła w porównaniu do końca 2008 roku o 34%. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu w całości swojej wartości stanowiły pochodne instrumenty finansowe.

Wartość bilansowa instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu spadła z 961 601 tys. PLN na koniec 2008 roku do 637 426 tys. PLN na dzień 30 czerwca 2009 roku.

Rezerwy

Widoczna w bilansie kwota rezerw, która spadła z poziomu 16 874 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku do poziomu 13 710 tys. PLN na koniec czerwca 2009 roku, dotyczy rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w wys. 4 979 tys. PLN, rezerwy na poniesione lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR) z tytułu zobowiązań pozabilansowych w wys. 4 800 tys. PLN, rezerwy na ryzyko prawne w wysokości 2 900 tys. PLN oraz rezerwy na podnajem lokali w wysokości 1 031 tys. PLN. Wartość rezerw spadła o 19% w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008.

Kapitały własne

Na dzień 30 czerwca 2009 roku kapitały własne Banku wynosiły 986 463 tys. PLN, tj. o 19% mniej w porównaniu do 1 216 912 tys. PLN na 31 grudnia 2008 roku. Ich udział w pasywach ogółem zmniejszył się z 6% na koniec 2008 roku do 5% na koniec czerwca 2009 roku. Spadek ten jest spowodowany stratą netto za pierwsze półrocze 2009 roku.

Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA w dniu 26 czerwca 2009 r. przeznaczyło zysk Banku po opodatkowaniu (wynik finansowy netto), który za zakończony rok obrotowy 2008 wyniósł 78,2 mln PLN w następujący sposób: część zysku w wysokości 33,2 mln PLN na kapitał zapasowy, pozostałą część zysku w wysokości 45 mln PLN na fundusz ogólnego ryzyka.

Współczynnik wypłacalności

Na dzień 30 czerwca 2009 roku współczynnik wypłacalności wynosił 9,39% w porównaniu z 9,78% na koniec 2008 roku.

W celu podniesienia funduszy własnych, uwzględnianych w kalkulacji adekwatności kapitałowej i współczynnika wypłacalności Bank zaciągnął w pierwszej połowie roku 2009 pożyczkę z Fortis Finance Belgium SCRL w kwocie 20 mln EUR. Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 30 czerwca 2009 roku wyraziła zgodę na zaliczenie ww. pożyczki podporządkowanej do funduszy uzupełniających banku. W efekcie całkowita wartość pożyczek podporządkowanych zaciągniętych przez Bank na dzień bilansowy 30 czerwca 2009 r. wyniosła 120 mln EUR (w tym 100 mln EUR zaciągnięte w 2007 roku).

Ponadto w dniu 29 czerwca 2009 roku pomiędzy Fortis Finance Belgium SCRL/CBVA a Fortis Bank Polska SA została zawarta Umowa Subemisyjna określająca warunki emisji i nabycia obligacji bezterminowych przez obligatariusza. Dzięki emisji obligacji Bank pozyskał środki w kwocie 30 mln EUR. Zarząd Banku wystąpił do Komisji Nadzoru Finansowego o zgodę na zaliczenie zobowiązań z obligacji do funduszy uzupełniających Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

C. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania z tytułu umów kredytu

Na koniec czerwca 2009 roku wartość zobowiązań warunkowych udzielonych wynosiła 3 720 421 tys. PLN i spadła o 23% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Do ww. zobowiązań zaliczane są między innymi: przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

Stan zobowiązań warunkowych otrzymanych na koniec czerwca 2009 roku kształtował się na poziomie 2 321 578 tys. PLN. i był wyższy o 431 732 tys. PLN (o 23%) w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane (w tys. PLN)	30.06.2009	31.12.2008
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane		
- finansowe	2 062 107	1 606 913
- gwarancyjne	259 471	282 933
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	2 321 578	1 889 846
Zobowiązania warunkowe udzielone		
- finansowe	2 998 226	4 018 046
- gwarancyjne	722 195	908 430
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	3 720 421	4 926 476
Razem zobowiązania warunkowe	6 041 999	6 816 322

D. Zarządzanie zasobami finansowymi

Podstawowe źródła finansowania działalności kredytowej Banku to długoterminowe pożyczki od instytucji finansowych, w tym linie kredytowe i pożyczki podporządkowane od podmiotów grupy Fortis Bank SA/NV oraz depozyty Klientów, które Bank przyjmuje zarówno od przedsiębiorstw jak i osób fizycznych.

Struktura źródeł finansowania

	30-06-2009	31-12-2008	zmiana %
Długoterminowe linie i pożyczki podporządkowane	8 965 279	8 615 440	4%
Depozyty klientów	8 169 303	6 368 464	28%
Kapitał własny	986 685	1 217 922	-19%

W związku z podpisaniem umów w sprawie zaciągnięcia przez Fortis Bank Polska SA linii kredytowych z Fortis Finance Belgium SCRL zawartych jeszcze w grudniu 2008 roku wzrosło finansowanie z linii kredytowych udzielonych przez podmioty powiązane. Ponadto w grudniu 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał z Fortis Finance Belgium SCRL umowę w sprawie zaciągnięcia przez Bank linii kredytowej z limitem 100 mln euro, która pozostaje otwarta do wykorzystania do 1 grudnia 2009 roku.

W celu wzmocnienia kapitałowego Fortis Bank Polska SA w I połowie 2009 roku Bank zaciągnął pożyczkę podporządkowaną z Fortis Finance Belgium SCRL w wysokości 20 mln EUR, wyemitował obligacje o nieokreślonym terminie wykupu, których wartość nominalna wyniosła 30 mln EUR, objęte przez Fortis Finance Belgium SCRL oraz otrzymał dodatkowe dokapitalizowanie w kwocie 440 mln PLN. Jednocześnie Dominet Bank uzyskał pożyczkę podporządkowaną w wysokości 60 mln PLN oraz zwiększenie kapitałów o 100 mln PLN.

W I półroczu 2009 Bank zanotował znaczną dynamikę wzrostu bazy depozytowej (wzrost o 1,8 mld PLN, tj. 28% w porównaniu do stanu na koniec roku 2008). Wysoką dynamikę wzrostu depozytów Bank zamierza realizować dzięki utrzymywaniu atrakcyjnej oferty cenowej i produktowej oraz poprzez skuteczne działania marketingowe. Jednocześnie Bank czyni starania, aby dynamiczny wzrost bazy depozytowej nie odbył się kosztem utraty jej stabilności. Preferowane jest pozyskiwanie drobnych depozytów terminowych o dłuższych terminach zapadalności względem krótszych dużych depozytów.

Celem Banku jest utrzymanie aktualnej relacji pomiędzy depozytami stabilnymi i niestabilnymi, wyrażonej jako procent (depozytów stabilnych)/(depozyty ogółem).

Według oceny Banku poziom stabilności źródeł finansowania jest zadowalający. Bank ocenia swoją bazę depozytową jako stabilną (według miar statystycznych wykorzystywanych w Banku) i dobrze rozdrobnioną, zarówno pod względem branżowym, jak i na poziomie poszczególnych klientów. W zakresie pożyczek z grupy Fortis Bank SA/NV, które dotychczas zawsze po ich zakończeniu były rolowane, w najbliższym roku Bank planuje znacznie zmniejszyć skalę swoich zobowiązań.

Strategia Banku zakłada stopniowe ograniczanie finansowania z długoterminowych pożyczek od instytucji finansowych, na korzyść rozszerzenia finansowania z depozytów od klientów Banku.

VI. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

Na perspektywy rozwoju działalności Banku istotny wpływ ma obecna sytuacja makroekonomiczną, kondycja branży finansowej w dobie pogłębiającego się kryzysu na międzynarodowych rynkach finansowych oraz kolejne zmiany, jakie zaszły w grupie Fortis Bank SA/NV w pierwszej połowie roku 2009, tzn. przejście przez BNP Paribas kontroli nad Fortis Bank SA/NV wraz z jego międzynarodowymi spółkami zależnymi (w tym Fortis Bankiem Polska SA). Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, pozostał jednakże podmiotem bezpośrednio dominującym wobec Fortis Bank Polska SA oraz pośrednio dominującym wobec Dominet Bank SA.

Fortis Bank SA/NV skupia działalność bankową Grupy Fortis Bank Belgia i specjalizuje się w bankowości detalicznej (Retail Banking), bankowości prywatnej (Private Banking), bankowości komercyjnej (Commercial Banking) oraz bankowości kupieckiej (Merchant Banking), której część stanowią rynki finansowe (Global Markets). Poszczególne rodzaje działalności bankowej zostały zintegrowane, zaś wynikający z tego efekt synergii ma korzystny wpływ na obniżenie poziomu kosztów. Strategia biznesowa bazuje na liniach biznesowych (ang. business lines).

Strategia Banku jest ściśle związana z ogólną strategią grupy Fortis Bank Belgia oraz strategią rozwoju grupy BNP Paribas na rynku polskim.

Strategia BNP Paribas w odniesieniu do działalności w Polsce opiera się na następujących głównych założeniach:

- BNP Paribas będzie rozwijał zintegrowany „Uniwersalny Model Działalności Bankowej” w celu dotarcia do wszystkich rodzajów klientów (indywidualnych, średnich i małych przedsiębiorstw, klientów korporacyjnych), wzbogacając swoją ofertę produktów w oparciu o połączoną specjalistyczną wiedzę BNP Paribas i Fortis
- BNP Paribas wykorzysta obecną bazę klientów Fortis Bank Polska i Dominet Bank oraz rozwine promowanie produktów oferowanych w ramach grupy (sprzedaż krzyżowa)
- BNP Paribas będzie realizować wcześniejsze plany Fortis dotyczące zwiększenia udziału w rynku oraz rozwoju sieci oddziałów, dodając specjalistyczną wiedzę BNP Paribas w obszarach:
 - Consumer finance (w tym w zakresie bancassurance)

- o Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna

Powyższa strategia będzie wprowadzana w dwóch głównych etapach:

Etap 1: wypracowanie docelowej struktury działalności w Polsce zakładająca połączenie Fortis oraz Dominet Banku

Etap 2: określenie nowego zintegrowanego planu strategicznego opartego na wspólnych umiejętnościach po dokonaniu szczegółowej analizy rentowności i ryzyka

Zgodnie z wolą akcjonariusza większościowego i jego zobowiązaniem wobec Komisji Nadzoru Bankowego (obecnie: Komisja Nadzoru Finansowego), od początku roku 2008 trwały prace nad integracją Fortis Bank Polska SA z Dominet Bankiem SA zakończone z sukcesem 31 lipca 2009 roku jednoczesną fuzją prawną i operacyjną.

Połączenie obu banków ma zapewnić synergii funkcjonowania podmiotów grupy Fortis Bank Belgia w Polsce. Oferty Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA wzajemnie się uzupełniają. Dzięki zintegrowanemu działaniu, możliwe będzie dotarcie z ofertą do większej ilości klientów i poprawienie wyników finansowych.

W wyniku połączenia pozycja Banku na rynku polskim ulegnie zmianie – Fortis Bank Polska SA z banku obsługującego do tej pory głównie klientów korporacyjnych oraz zamożnych klientów indywidualnych, stanie się bankiem uniwersalnym. Segmenty klientów masowych oraz mikroprzedsiębiorstw, obsługiwane do tej pory przez Dominet Bank SA, staną się jedną z kluczowych linii biznesowych połączonego Banku. Wizja połączonego Banku zakłada, że Fortis Bank Polska SA:

- będzie wiodącym bankiem uniwersalnym, posiadając w portfolio konkurencyjne usługi finansowe dla docelowych grup klientów; Klientom świadczyć będzie wysokiej jakości usługi finansowe, dostosowane do ich potrzeb. Oferując profesjonalne doradztwo i indywidualne rozwiązania pragnie budować długofalowe relacje ze swoimi Klientami wspomagając tym samym ich rozwój i umacnianie pozycji rynkowej.
- będzie najbardziej pożądanym pracodawcą w sektorze finansowym w Polsce; Bank pragnie tworzyć motywujące środowisko pracy dbając o potrzeby pracowników i rozwijanie ich kompetencji.
- będzie wyróżniającą się spółką w międzynarodowej Grupie BNP Paribas;
- będzie aktywnie uczestniczyć w rozwiązywaniu problemów społecznych w obszarze wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży.

Od momentu połączenia z Dominet Bankiem SA, Fortis Bank Polska SA stanie się bankiem o szerszym niż dotychczas profilu działalności koncentrującym się na następujących segmentach rynkowych:

- zamożnych Klientach Indywidualnych (tzw. Personal Banking – Klienci Mass Affluent, jak również Private Banking)
- Małych i Średnich Przedsiębiorstwach (MŚP)
- Korporacjach

obsługiwanych poprzez oddziały zlokalizowanych w największych ośrodków miejskich Polski. Bank po połączeniu stanie się bankiem uniwersalnym uzupełniając dotychczasową ofertę Fortis Banku Polska SA o masowy rynek Klientów Indywidualnych oraz mikroprzedsiębiorstw.

Mimo przekształcenia w bank uniwersalny Fortis Bank Polska SA nie zamierza w latach 2009-2010 prowadzić ekspansji we wszystkich (dotychczasowych oraz nowych) segmentach rynku, część segmentów, m.in. segment korporacyjny będzie rozwijany poprzez rozszerzenie oferty produktowej oraz zwiększenie efektywności sektora, a nie poprzez wzrost aktywów. W związku z sytuacją makroekonomiczną oraz wewnętrzną sytuacją banku, Fortis Bank Polska SA przyjmuje na lata 2009-2010 strategię selektywnego podejścia do rozwoju biznesu.

W związku z połączeniem z Dominet Bankiem SA i zmianą profilu Banku na uniwersalny za segmenty strategiczne w ramach bankowości detalicznej uznawane będą dwie grupy Klientów:

- segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw (przede wszystkim ze względu na potencjał segmentu w zakresie przychodów oraz doświadczenie Fortis Bank Polska SA w obsłudze tego segmentu)
- segment Mass Retail - masowy rynek Klientów Indywidualnych (przede wszystkim ze względu na potencjał tego segmentu na polskim rynku oraz doświadczenie Dominet Banku SA w obsłudze tego segmentu)

Bank będzie brał pod uwagę niesprzyjające warunki rynkowe związane z globalnym kryzysem gospodarczym. Działania dostosowawcze wobec spowolnienia gospodarczego w Polsce, będą koncentrowały się wokół zmniejszenia kosztów operacyjnych, restrykcyjnego podejścia do oceny ryzyk w Banku oraz zwiększenia bazy depozytowej w obszarze klientów detalicznych i korporacyjnych. W roku 2010 dojdzie do oceny warunków rynkowych oraz sytuacji sektora bankowego i w przypadku optymistycznych informacji nastąpi powrót do ścieżki wzrostu poprzez wszystkie segmenty.

Strategia Banku na lata 2009-2010 zakłada realizację poniższych głównych celów:

- Budowa banku uniwersalnego z wykorzystaniem przewag konkurencyjnych oferowanych przez Fortis Bank (klient zamożny i biznesowy) oraz Dominet Bank (klient masowy, mikroprzedsiębiorstwa) dzięki integracji banków.
- Osiągnięcie stabilnego wzrostu na polskim rynku poprzez koncentrację na najbardziej perspektywicznych segmentach rynku: klientach masowych, małych firmach i osobach wykonujących wolny zawód, nazywanych w Banku „profesjonalistami”.
- Zmniejszenie kosztów operacyjnych Banku po połączeniu w ciągu 2 lat o 100 mln PLN rocznie głównie dzięki efektowi synergii, w tym eliminacji dublujących się stanowisk w Banku, integracji oferty produktowej i systemów IT.
- Poprawę jakości zarządzania ryzykiem w Banku, przede wszystkim w obszarze ryzyka kredytowego i rynkowego poprzez przegląd aktualnych metodyk oceny ryzyk i ich modyfikację, szczególnie w obszarze ryzyka kredytowego w zakresie zobowiązań pozabilansowych. W rezultacie planowane jest przyjęcie bardziej konserwatywnego podejścia do oceny ryzyk i selektywnego wyboru kredytowanych klientów. Bank będzie również przeprowadzał regularne działania w celu poprawy efektywności monitoringu istniejących zaangażowań oraz procesów windykacyjnych.

- Koncentrację na zapewnieniu efektywności działań z obszaru rozwoju biznesu i szeroko rozumianego marketingu, w tym przede wszystkim selektywne podejście do modyfikacji oferty banku. Priorytetem będzie koncentracja na pełnym biznesowym wykorzystaniu produktów już znajdujących się w ofercie. Ponoszenie kosztów na rozwój produktów przewidziane jest jedynie w obszarach strategicznych w latach 2009-2010, takich jak:
 - oferta depozytowa, celem wzrostu salda depozytów terminowych (w szczególności: wzrost salda depozytów w relacji do salda kredytów)
 - oferta z zakresu bankowości transakcyjnej (bankowość bieżąca, w tym bankowość internetowa, jak również tzw. cash management) - jako wsparcie dla rozwoju relacji z obecnymi Klientami, wsparcie dla zarządzania ryzykiem (pełna wiedza o Kliencie dzięki zaawansowanej relacji w zakresie bankowości transakcyjnej), wsparcie dla budowy bazy depozytowej (wzrost sald na rachunkach bieżących)

W celu budowy silnej bazy depozytowej, Bank będzie pozyskiwał depozyty zarówno od klientów detalicznych, ze szczególnym uwzględnieniem klientów masowych, jak i klientów korporacyjnych. Ponieważ Bank nie planuje prowadzenia agresywnej polityki cenowej, głównym silnikiem wzrostu depozytów będą zwiększone wydatki marketingowe. Wzrost liczby depozytów będzie wykorzystywany w celu zwiększenia płynności Banku i zmiany źródeł finansowania – w latach 2009-2010 Bank zamierza ograniczyć kwotę środków pozyskiwanych z Grupy.

- Ponadto, priorytetowo traktowana będzie bankowość internetowa (w zakresie systemu bankowości internetowej Bank bazować będzie na dzisiejszych, zaawansowanych już rozwiązaniach).
- Efektywne zarządzanie historycznym, niskomarżowym saldem kredytowym zarówno w odniesieniu do Klientów Instytucjonalnych, jak i Indywidualnych, w celu:
 - obniżenia globalnego salda kredytowego charakteryzującego się niską marżą, w pierwszej kolejności w odniesieniu do Klientów charakteryzujących się ryzykiem wyższym od przeciętnej
 - zamiany typu już udzielonego finansowania z produktów niskomarżowych na produkty kredytowe pozwalające na uzyskanie wyższych marż.
- Zwiększenie efektywności procesów biznesowych funkcjonujących w Banku po połączeniu, w tym koncentracja na zapewnieniu efektywności działań sprzedażowych.
- Rozwój sieci oddziałów własnych w celu realizacji strategii bliskości wobec klienta, przy czym dynamika otwierania nowych oddziałów będzie uzależniona od warunków rynkowych oraz wyników finansowych Banku. Strategia Banku zakłada regularny monitoring dochodowości oddziałów i eliminację placówek, które nie będą zapewniały wymaganych wyników. Z uwagi na bieżące wyniki finansowe Bank zamierza ograniczyć w horyzoncie krótkoterminowym uruchamianie nowych placówek.

Kierownictwo Banku zakłada, że w obszarze bankowości korporacyjnej i bankowości prywatnej strategia i pozycjonowanie Banku nie ulegną zmianie w wyniku połączenia, względem dotychczasowej strategii. Po połączeniu zachowane zostaną również w obecnym kształcie relacje z pozostałymi podmiotami zależnymi oraz innymi podmiotami w ramach Grupy Fortis Bank Belgia, w tym oferującymi w Polsce usługi, z dziedzin bankowości, leasingu i zarządzania aktywami, skierowanych do klientów

indywidualnych, podmiotów gospodarczych oraz sektora publicznego.

Bank utrzyma współpracę w zakresie pośrednictwa w wykonywaniu rozliczeń oraz innych usług finansowych na rzecz zagranicznych oddziałów Fortis Bank SA/NV.

Bank będzie kontynuował współpracę z Fortis Investments w zakresie sprzedaży usług oferowanych przez zagraniczne fundusze inwestycyjne.

Istotne zmiany są zakładane w obszarze bankowości detalicznej. Bank zamierza wzmocnić swoją pozycję na rynku bankowości detalicznej poprzez znaczący wzrost liczby obsługiwanych klientów. Zwiększenie skali działania oraz dostępności oferty połączonego Banku (wzrost liczby placówek) umożliwi również założenie ambitnych planów dalszego rozwoju na polskim rynku bankowości detalicznej. Bank będzie pozycjonował się na rynku bankowości detalicznej jako Bank przyjazny i uniwersalny, wspierający aspirujących klientów w budowaniu ich przyszłości, oferując im usługi i doradztwo finansowe w przyjaznym i nowoczesnym otoczeniu.

Bank planuje różnicować strategię działania w odniesieniu do poszczególnych segmentów klientów, koncentrując się na aktywnym pozyskiwaniu nowych klientów z segmentu Mass Retail, a także Profesjonalistów i Małych Przedsiębiorstw. Strategia Banku zakłada znaczący wzrost liczby klientów w ciągu najbliższych 5 lat. W przypadku klientów Affluent, połączony Bank przyjmie strategię zwiększania liczby posiadanych produktów przez obecnych klientów oraz budowania ich lojalności

Bank uaktualnił i ujednotocił ofertę produktową tak, aby z jednej strony uwzględnić specyfikę wymagań poszczególnych segmentów klientów, a z drugiej – zapewnić, że od momentu połączenia Fortis Bank Polska SA będzie „jednym Bankiem” w oczach klientów.

Pierwszym głównym rodzajem działań planowanych w Banku w zakresie cross-sellingu będzie wykorzystanie potencjału detalicznych klientów masowych obecnie w większości obsługiwanych przez Dominet Bank. Aktywna sprzedaż do klientów masowych będzie wspierana w znacznym stopniu większym budżetem marketingowym. Efektywne wykorzystanie środków na promocję i marketing, pozwoli, zdaniem Banku znacznie zwiększyć penetrację produktową wśród klientów tego segmentu. Drugim obszarem koncentracji działań będzie cross-selling pomiędzy różnymi segmentami klientów w Banku – na przykład rozwój współpracy z Klientem firmowym równoległe w zakresie finansów firmowych oraz osobistych.

Dostępność oferty Fortis Bank Polska SA zwiększy się znacząco po połączeniu. Podstawowym założeniem nowej, multikanalowej platformy sprzedażowej i obsługowej Banku będzie wykorzystanie mocnych stron obecnej sieci dystrybucji obu banków. Podstawowym kierunkiem strategii w zakresie kanałów dystrybucji w Banku jest przygotowanie i wdrożenie wielokanałowej, zintegrowanej sieci dystrybucji oferty produktowej opartej na ogólnokrajowej sieci placówek i wspieranej przez kanały elektroniczne, Call Center oraz placówki partnerskie, w tym:

- Podstawowym kanałem sprzedaży będzie sieć placówek bankowych – dzięki połączeniu Bank będzie dysponował siecią 262 placówek. Sieć dystrybucyjna Banku jest wsparta dodatkowo przez 140 placówek partnerskich, które obsługują klientów Banku na podstawie umów dwustronnych podpisanych z Bankiem.

- Obecne niekorzystne warunki rynkowe spowodowały konieczność rewizji planów inwestycyjnych i wstrzymanie dalszego rozwoju sieci oddziałów własnych do momentu odwrócenia negatywnych tendencji w gospodarce.
- Strategia przewiduje budowę dwóch różnych rodzajów placówek tj. oddziały uniwersalne przygotowane do obsługi wszystkich segmentów klientów detalicznych oraz oddziały dedykowane z obsługą wybranych segmentów. Docelowa liczba oddziałów dedykowanych jest dwukrotnie wyższa od liczby oddziałów uniwersalnych.
- Sprawnie działające, zintegrowane Call Center będzie przejmowało z placówek ruch transakcyjny klientów „tradycjonalistów”, pełniąc równocześnie aktywną rolę centrum akwizycji sprzedaży.
- Jednolita platforma internetowa z funkcjonalnością wyznaczaną przez klientów Affluent i SE pozwoli również zdecydowanie odpowiedzieć na rosnące aspiracje w obszarze bankowości elektronicznej klientów Mass Retail i Micro. Ważnym dopełnieniem sprzedaży będzie także Bankowość Mobilna i SMS'y.

Wobec niepewnej sytuacji na rynku charakteryzującej się dużą zmiennością warunków makroekonomicznych (w tym. m.in. kursów walut) priorytetem staje się minimalizacja ryzyka i dalszy rozwój funkcji zarządzania ryzykiem i zapewnienia zgodności (compliance). Bank realizuje w tym zakresie zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego. W szczególności Bank podjął działania zmierzające do ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z posiadanymi przez Bank kontraktami terminowymi w szczególności opcjami walutowymi oraz transakcjami wymiany walut forward. Bank prognozuje, że w perspektywie co najmniej kolejnego półrocza zidentyfikowane ryzyko kredytowe będzie miało istotny wpływ na wyniki finansowe Banku.

Rada Nadzorcza i Zarząd realizują politykę niepodawania do publicznej wiadomości prognozy wyników na rok 2009.

VII. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Mając na względzie cele nadrzędne Banku, jakimi są ochrona depozytów klientów i zabezpieczenie płynności, Fortis Bank Polska SA przywiązuje dużą wagę do monitorowania i ograniczania ryzyk występujących w działalności Banku i podmiotu zależnego.

Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM) pełni podstawową rolę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem rynkowym i zarządzania aktywami i pasywami, a także w zakresie strategicznych aspektów zarządzania ryzykiem kredytowym i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Przewodniczącym Komitetu Ryzyka i ALM jest Wiceprezes Zarządu Fortis Bank Polska SA całościowo odpowiedzialny za ryzyko.

Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace i delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji funkcjonują: Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM, Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

Kluczową rolę w systemie monitorowania i zarządzania ryzykiem pełnią również Pion Ryzyka,

Departament Audytu oraz Departament ds. Zapewnienia Zgodności. Na szczeblu Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu, którego główne zadania to monitorowanie jakości systemu kontroli wewnętrznej oraz ocena rzetelności informacji finansowych. W szczególności Komitet Audytu ocenia procesy związanych z ryzykiem działalności Banku i środowiskiem kontroli, nadzoruje proces sprawozdawczości finansowej oraz ocenia procesy kontroli wewnętrznej i zewnętrznej.

Kwestia zapewnienia odpowiedniego poziomu kapitału podlega szczególnej uwadze kierownictwa Banku, które opracowuje rozwiązania długoterminowe.

A. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty jego zdolności do: terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym. Mając na celu ograniczenie tego ryzyka Bank podejmuje działania wpływające na zróżnicowanie struktury czasowej aktywów i pasywów oraz zapewnienie niezależnych źródeł finansowania na wypadek kryzysu płynności.

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako transakcyjne ryzyko stopy procentowej i rynkowe ryzyko stopy procentowej.

Transakcyjne ryzyko stopy procentowej to ryzyko zawarcia przez Bank transakcji IR na niekorzystnych warunkach, odbiegających od warunków rynkowych (ryzyko transakcyjne).

Rynkowe ryzyko stopy procentowej to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku lub wielkości kapitału Banku, która powstaje na skutek jednej z poniższych przyczyn.

- i. Odmiennej sposobu uzależnienia oprocentowania aktywów banku i finansujących ich pasywów, od stawek rynkowych (ryzyko niedopasowania). Odmienność ta przejawiać się może poprzez:
 - niedopasowanie terminów przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania);
 - niedopasowanie stawek bazowych (**ryzyko bazowe**);
 - niedopasowanie terminów kontraktowych (**ryzyko krzywej dochodowości**).

Powyższe niedopasowania, przy wystąpieniu niekorzystnego dla Banku układu warunków rynkowych, doprowadzić mogą do wystąpienia niekorzystnej relacji kosztów i przychodów odsetkowych oraz do spadku łącznej, zaktualizowanej wartości ekonomicznej rzeczonych aktywów i pasywów.

- ii. Zmian rynkowych stóp procentowych, które mają wpływ na wartość godziwą otwartych pozycji Banku (**ryzyko zmienności stóp procentowych**).
- iii. Realizacji przez klientów, opcji wbudowanych w produkty bankowe, które mogą być realizowane w następstwie zmian rynkowych stóp procentowych (**ryzyko opcji klienta**).

Na ryzyko walutowe składa się rynkowe ryzyko walutowe i transakcyjne ryzyko walutowe. Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku, powstałej na skutek

zmiany rynkowych kursów wymiany walut SPOT. Transakcyjne ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku na skutek zawarcia przez Bank transakcji walutowej na niekorzystnych dla Banku warunkach, odbiegających od warunków rynkowych.

Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów. W szczególności Komitet Ryzyka i ALM ustala strategię zarządzania ryzykiem oraz na bieżąco monitoruje ich realizację, wspierany przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM.

B. Ryzyko operacyjne i biznesowe

Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych Banku. Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku, które rośnie wraz ze stopniem złożoności organizacji, stosowanych systemów oraz oferowanych produktów i usług.

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym, definicję zgodnie z którą ryzyko operacyjne należy rozumieć jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne oraz ryzyko braku zgodności.

Biorąc pod uwagę stan przygotowań do wprowadzenia wymogów Nowej Bazylejskiej Umowy Kapitałowej, Bank rozpoczął w roku 2008 stosowanie metody standardowej (STA) w zakresie ryzyka kredytowego oraz metody wskaźnika bazowego (BIA) w zakresie ryzyka operacyjnego. W perspektywie średnioterminowej (3-5 lat) Bank będzie dążył do wprowadzenia najbardziej zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem: AIRBA w zakresie ryzyka kredytowego oraz AMA w zakresie ryzyka operacyjnego.

Strategia i polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane zostały w przyjętym przez Bank dokumencie „Strategia i polityka ryzyka operacyjnego i ryzyka biznesowego Fortis Bank Polska SA”.

Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału oraz stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Komitet Ryzyka i ALM na podstawie rekomendacji Komitetu ds. Ryzyka Operacyjnego, dotyczących obszarów działalności Banku o podwyższonym poziomie ryzyka operacyjnego, podejmuje decyzje odnośnie dalszych działań Banku w kierunku ograniczenia, transferu, akceptacji ryzyka operacyjnego lub zaprzestania działalności, której towarzyszy to ryzyko.

Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się wyspecjalizowana komórka organizacyjna, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wchodzący w skład Pionu Ryzyka. Dodatkowo, za koordynację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w jednostkach organizacyjnych skupionych w Pionie Operacji i Wsparcia Biznesu, odpowiedzialny jest Departament Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, którego kompetencje obejmują również określanie i realizację strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyk. Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Rejestracja strat operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Proces ewidencji strat jest nadzorowany przez Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który również prowadzi dokumentację merytoryczną zawartości baz zarejestrowanych danych i odpowiada za jakość i kompletność tych danych. Wszystkie straty operacyjne Banku są klasyfikowane z uwzględnieniem typu zagrożeń operacyjnych, przyczyn powstania ryzyka operacyjnego, istnienia ryzyka powiązanego, konsekwencji księgowych oraz ewentualnego zaistnienia roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie. Straty operacyjne alokowane są na linie biznesowe.

Bieżącemu monitorowaniu pod kątem ekspozycji na ryzyko operacyjne podlegają obszary ryzyka o kluczowym znaczeniu dla produktów oferowanych przez Bank. W tym celu Bank kontroluje poziom ryzyka operacyjnego przy użyciu zdefiniowanych Kluczowych Wskaźników Ryzyka, czyli mierzalnych wartości umożliwiających bieżące monitorowanie zmian profilu ryzyka operacyjnego.

Kontrola i regularne przeglądy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane przez komórkę audytu wewnętrznego. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Bank realizuje działania zmierzające do utworzenia zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy. System ten umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń dla organizacji, oszacowanie przewidywalnego wpływu, jaki zagrożenia te mogłyby wywrzeć na istniejące w Banku procesy, w przypadku ich wystąpienia.

Zasady zarządzania ciągłością działania Banku opisano w wewnętrznych regulacjach: „Zarządzanie kryzysowe w Fortis Bank Polska SA” oraz „Polityka utrzymania ciągłości działania Banku”.

W Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, utworzony jako ciało zatwierdzające, które ma na celu wspieranie Komitetu Ryzyka i ALM w efektywnym zarządzaniu ciągłością działania Banku. Bank realizuje analizy dotyczące utrzymania ciągłości działania i wskazujące na konieczność zabezpieczenia danego obszaru, a następnie opracowuje plany zachowania ciągłości, które precyzują działania, jakie należy podjąć w celu przywrócenia funkcji biznesowych przed, w trakcie i po ustaniu zdarzenia kryzysowego.

Ryzyko braku zgodności

Za jeden z kluczowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie i realizację przyjętej misji i strategii działania, Bank uznaje swój wizerunek i zaufanie, które systematycznie budowane jest w relacjach z klientami, kontrahentami, akcjonariuszami oraz pracownikami. Jako jedno z podstawowych zagrożeń dla dobrej reputacji i wizerunku uznaje się niezgodność działania Banku i jego pracowników z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, jak i wewnętrznych regulacji.

Dążąc do zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności działalności, w szczególności przez wykluczenie lub ograniczenie ryzyka braku zgodności, a tym samym i sankcji prawnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, istotnych dla obecnej i przyszłej pozycji Banku wobec jego konkurentów i w odbiorze publicznym, opracowana została „Polityka zarządzania przez Fortis Bank Polska SA ryzykiem braku zgodności”. Jednocześnie wdrożone zostały procesy monitorowania, identyfikacji i analizy zgodności regulacji wewnętrznych Banku oraz praktyki bankowej i postępowania osób zatrudnionych w Banku z obowiązującymi przepisami. Nad tymi procesami pieczę sprawuje Departament ds. Zapewnienia Zgodności.

Bank opracował wewnętrzną Politykę Akceptacji Klienta, wdrażając tym samym niezbędne oprogramowanie informatyczne, służące do weryfikacji obsługiwanych klientów, pod kątem występowania na listach podmiotów sankcjonowanych i dostosowując Bank do wymogów nowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, co wpisuje się w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Polityka Bezpieczeństwa

Koncentrując się na minimalizacji ryzyka, Bank uwzględnił potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa aktywów oraz informacji w aspekcie prawnym i biznesowym.

Bank, mając na uwadze, iż usługi finansowe wymagają specjalistycznej wiedzy oraz stałego dostępu do danych, a wiarygodne informacje stanowią czynnik decydujący o pozycji rynkowej podmiotu finansowego, szczególną uwagę zwraca na rozwiązania systemowe, których celem jest ochrona informacji przed zagrożeniami w sposób ciągły i właściwy.

W Fortis Bank Polska SA funkcjonuje System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, który jest w pełni zgodny z międzynarodowym standardem ISO/IEC 27001. Uzyskana certyfikacja obejmuje wszystkie usługi i produkty realizowane dla klienta we wszystkich oddziałach i jednostkach Banku

Zapewnienie bezpieczeństwa informacji jest działaniem permanentnym, notowanym na każdym poziomie zarządzania. Wdrożony system opiera się na podejściu procesowym w aspekcie wdrażania i doskonalenia skuteczności implementowanych zabezpieczeń. Zaprojektowane i realizowane systemowe podejście do bezpieczeństwa informacji wyznaczone jest przez potrzebę ciągłego doskonalenia produktów i usług realizowanych dla klienta.

Działania systemowe, polegające na analizie ryzyka, klasyfikacji informacji, zarządzaniu incydentami, zcentralizowanym zarządzaniu i kontroli dostępu do systemów IT, a także zarządzaniem zmianą, usystematyzowanym procesie ciągłości działania, standardach wymiany i dostępu do informacji, standardzie zabezpieczeń mienia, prowadzą do kompleksowego podejścia do problemu bezpieczeństwa informacji.

Fortis Bank Polska SA realizuje powyższy schemat poprzez Politykę Bezpieczeństwa Informacji oraz polityki obszarowe wchodzące w skład Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, tj. Politykę Bezpieczeństwa Teleinformatycznego, Politykę Bezpieczeństwa Fizycznego, Politykę zarządzania przez Bank ryzykiem braku zgodności, Politykę Bezpieczeństwa Danych Osobowych, Politykę Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, Zarządzania kryzysowego.

Dla celów planowania i wdrażania działań korygujących i zapobiegawczych, w Banku stworzono system gromadzenia danych o incydentach. System ten pozwala na budowanie bazy wiedzy o zagrożeniach i podatnościach, mających wpływ na poufność, dostępność i rzetelność informacji oraz danych przetwarzanych w Banku.

Powyższe działania w swoim założeniu mają przyczynić się do obniżania ryzyka utraty dostępności, rzetelności i poufności informacji, poprzez przewidywanie i zapobieganie czynnikom ujemnym, mającym odzwierciedlenie w jakości oferowanych produktów i usług.

Działania w zakresie koordynacji procesu bezpieczeństwa informacji w Banku, realizowane są przez Departament Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, Komitet ds. Bezpieczeństwa Informacji oraz jednostki merytoryczne realizujące zadania w poszczególnych obszarach: Pion Technologii i Systemów Informatycznych, Departament Nieruchomości i Administracji, Departament ds. Zapewnienia Zgodności, Pion Ryzyka oraz Pion Zarządzania Kapitałem Ludzkim.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, a także stale doskonalone modus operandi takich zdarzeń, Bank rozszerzył i udoskonił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. Do realizacji tych celów powołano odrębną jednostkę, Departament ds. Przeciwdziałania Przystępstwom i Nadużyciom. Działania te realizowane są na zasadach przyjętych w grupie Fortis oraz w ścisłej współpracy z instytucjami rynku finansowego w Polsce.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko poniesienia strat o charakterze materialnym i niematerialnym w wyniku zmian w otoczeniu konkurencyjnym, w którym działa Bank, bieżącej działalności biznesowej lub niewłaściwych decyzji biznesowych. Ryzyko biznesowe zazwyczaj wynika z czynników zewnętrznych, jednak może być ograniczane przez efektywne działania zarządcze.

W skład ryzyka wchodzi dwie istotne podkategorie: ryzyko strategiczne i ryzyko utraty reputacji. Dodatkowe podkategorie ryzyka biznesowego są identyfikowane przez Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku.

Ocena ryzyka biznesowego wykonywana jest przez Bank w ramach regularnie (corocznie) przeprowadzanych sesji Kontroli i Samooceny Ryzyka, z uczestnictwem członków Zarządu Banku oraz zaproszonych reprezentantów wyższej kadry zarządzającej Banku. Bank zarządza ryzykiem biznesowym poprzez ciągłe procesy monitorowania i analizy podjętych decyzji biznesowych w odniesieniu do efektów ich realizacji oraz zmian w otoczeniu rynkowym.

C. Ryzyko kredytowe

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie wewnętrznych standardów Banku, z uwzględnieniem krajowych regulacji kredytowych oraz zasad obowiązujących w grupie Fortis, zgodnie z „Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym w Fortis Bank Polska SA” zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku.

W procesie kredytowym Banku funkcje pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego są rozdzielone.

Filozofia zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na koncepcji zintegrowanego systemu zarządzania. Podejście zintegrowane oznacza, że identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku odbywa się w ramach wspólnej polityki kredytowej, jednolitej strategii oraz spójnych zasad, procedur, struktur i narzędzi. Zapewnia ono właściwe oszacowanie i utrzymanie adekwatności kapitałowej Banku w relacji do jego profilu ryzyka wyrażonego zarówno przez kapitał wewnętrzny, jak i regulacyjny.

Podejście zintegrowane obejmuje wymiar operacyjny i strategiczny zarządzania ryzykiem kredytowym.

Strategiczne zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy zarządzania na poziomie zagregowanym i jest powiązane z takimi aspektami działalności Banku jak: zarządzanie kapitałem i wartością Banku, polityką cenową, planowaniem i budżetowaniem.

Wymiar strategiczny skupia się na ryzyku w ujęciu portfelowym i obejmuje działania takie jak:

- implementacja polityki i strategii kredytowej Banku,
- budowa i rozwój systemów i narzędzi kredytowych (inżynieria kredytowa),
- monitoring i zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym,
- raportowanie kredytowe, kontrola kredytowa.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym skupia się na zarządzaniu z punktu widzenia pojedynczej ekspozycji lub kredytobiorcy, akcentując takie elementy jak identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych ryzyk kredytowych.

Na wymiar operacyjny składają się następujące czynności:

- analiza kredytowa i decyzje kredytowe,
- administracja kredytów,
- monitoring ryzyka indywidualnych ekspozycji kredytowych,
- restrukturyzacja,
- windykacja.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym, jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec klienta, przynależność klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań. Na ich podstawie zarządza się ryzykami wynikającymi z takich koncentracji jak koncentracje: branżowe, regionalne, walutowe, generowane

przez ekspozycje przypisane do tej samej linii biznesowej.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznego ratingu Fortis Masterscale Rating służący do oceny jakości kredytowej klientów komercyjnych. Stosowana w Banku aplikacja Rating Tool jest narzędziem, które zapewnia kontrolę prawidłowości i kompletności ratingu portfela kredytowego, archiwizuje ratingi historyczne w bazie danych i generuje raporty ratingowe. Ponadto dokonuje się walidacji wewnętrznej parametrów strat (LGD) dla portfela komercyjnego banku.

W celach monitoringu portfela kredytów hipotecznych mieszkaniowych przeprowadza się testy warunków skrajnych, w zależności od zdefiniowanych zmian takich parametrów rynkowych jak stopa procentowa, kursy wymiany walut czy średnie poziomy cen nieruchomości mieszkalnych.

Dodatkowo portfel ten podlega analizie pod kątem jego jakości. Analiza ta jest uzupełniana okresowymi badaniami wskaźników LTV i DTI, kluczowymi ze względu na politykę banku udzielania kredytów hipotecznych. Bank dokonuje również okresowych aktualizacji wartości nieruchomości mieszkaniowych stanowiących zabezpieczenie kredytów.

W ramach prac integracyjnych z Dominet Bankiem trwa kontynuacja ujednolicania procedur i metodologii oceny ryzyka w obszarze ryzyka kredytowego.

W celu standaryzacji procesu klasyfikacji i monitoringu ryzyka portfela kredytowego oraz archiwizowania danych dla celów modeli oceny ryzyka, Bank stosuje wewnętrzne narzędzia informatyczne. Dla celów monitoringu i windykacji należności przeterminowanych, Bank stosuje system WIND, a dla celów monitoringu, przeglądu portfela kredytowego oraz oszacowania utraty wartości ekspozycji kredytowych - Kartę Monitoringową.

Bank jest uczestnikiem systemu Bankowy Rejestr administrowanego przez Związek Banków Polskich oraz systemu Biura Informacji Kredytowej. Uczestnictwo w tych systemach wymiany informacji o klientach kredytowych banków pozwala na pełniejszą ocenę ryzyka kredytowego oraz przyspiesza proces analizy wniosków i podejmowania decyzji kredytowych.

Poprawa jakości zarządzania ryzykiem oraz wdrożenie bardziej konserwatywnego podejścia do polityki sprzedażowej w zakresie pożyczek i kredytów oraz instrumentów finansowych

W swojej strategii Bank zakłada dalsze prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia jakości zarządzania ryzykiem, przede wszystkim w obszarze ryzyka kredytowego (w tym ryzyka kontrahenta) i ryzyka rynkowego poprzez przegląd aktualnych metodyk oceny ryzyk i ich modyfikację (m.in. program „Zabezpieczenie Transakcji Pochodnych”). Szczególny nacisk zostanie położony na analizę ryzyk występujących w przeszłości w zakresie zobowiązań pozabilansowych. Bank będzie również przeprowadzał regularne działania w celu poprawy efektywności monitoringu istniejących zaangażowań oraz zwiększenie jakości procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych.

Ograniczeniu sprzedaży w Banku będą podlegały nie tylko kredyty i należności, lecz także instrumenty finansowe. Bank będzie kontynuował wprowadzone już ograniczenie sprzedaży instrumentów finansowych generujących ryzyko kontrahenta lub ryzyko rynkowe do momentu wprowadzenia bardziej efektywnych procedur zarządzania ryzykiem. Należy jednak pamiętać, iż pełen powrót do szerokiej sprzedaży tych produktów będzie uzależniony od stabilizacji wskaźników makroekonomicznych w Polsce i na świecie. Aktualnie, z powodu wysokiej zmienności i

nieprzewidywalności sytuacji na rynkach finansowych, każdy przypadek sprzedaży instrumentu pochodnego w Banku wymaga wcześniejszej pozytywnej decyzji Komitetu Kredytowego, niezależnie od ramowych umów podpisanych z klientami. Ponadto, wszystkim klientom zostały obniżone limity transakcyjne.

Ze względu na znaczące przeszłe odpisy wynikające z ryzyka kredytowego wynikającego ze sprzedaży instrumentów rynków finansowych wprowadzono lub planowane jest wprowadzenie zmian pozwalających na zapewnienie znacząco wyższego bezpieczeństwa tych transakcji w przyszłości.

Powyższe inicjatywy realizowane w ramach projektu o nazwie „Zabezpieczenie Transakcji Pochodnych” obejmują między innymi:

- Modyfikacja procesu kredytowego;
- Modyfikacja prawnych aspektów umów ramowych na sprzedaż instrumentów finansowych;
- Modyfikacja modelu sprzedaży;
- Modyfikację oferty produktowej i procesu akceptacji nowych produktów w Banku;
- Szkolenia pracowników Banku;
- Zmiany w systemach IT wspierających proces sprzedaży i obsługi klientów.

Bank zgłosił także chęć udziału w projekcie wymiany danych dotyczących zaangażowań klientów w zakresie obrotu instrumentami finansowymi, organizowanym przez Biuro Informacji Kredytowej. Jeśli chodzi o transakcje już sprzedane Bank zabezpieczył się przed poniesieniem ryzyka związanego z dalszymi wzrostami kursów euro poprzez zakup opcji zabezpieczających.

D. Umowy znaczące dla działalności Banku

Umowy pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA

Fortis Bank Polska SA zawarł następujące umowy z Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA z siedzibą w Brukseli:

- w dniu 21 kwietnia 2009 roku podpisano umowę w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki w kwocie 50 mln PLN. Umowę zawarto na 10 lat, tj. do 21 kwietnia 2019 roku. Okres odsetkowy został ustalony na 3 miesiące, oprocentowanie 3-mies. EURIBOR w walucie EUR plus 633 punktów bazowych w skali roku, a po 5 latach od uruchomienia środków, oprocentowanie wyniesie 3-mies. EURIBOR w walucie EUR plus 633 punktów bazowych w skali roku powiększone o 1%. Środki zostały uruchomione dnia 22 kwietnia 2009.
- w dniu 10 czerwca 2009 roku został podpisany aneks do umowy kredytowej z dnia 21 kwietnia 2009. Zgodnie z aneksem, kwota pożyczki podporządkowanej została zmniejszona do 20 mln EUR i będzie mogła zostać spłacona po 5 latach od zaciągnięcia pożyczki. Pozostałą część długu w wysokości 30 mln EUR Bank spłacił 23 czerwca 2009. Ponadto, postanowienia dotyczące statusu pożyczki oraz podporządkowania, dostosowane zostały do treści regulacji ustawowej. Zarząd Fortis Banku Polska SA wystąpił do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o zgodę na zaliczenie tej pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego. W dniu 30

czerwca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zaliczenie pożyczki do funduszy własnych (uzupełniających).

- W związku ze zmniejszeniem kwoty pożyczki podporządkowanej z Fortis Finance Belgium do 20 mln EUR i spłatą pozostałej części długu w wysokości 30 mln EUR, w dniu 23 czerwca 2009 roku Rada Nadzorcza Fortis Bank Polska SA podjęła decyzję o emisji podporządkowanych obligacji imiennych. Oferta w sprawie nabycia przedmiotowych obligacji została przyjęta przez Fortis Finance Belgium SCRL/CBVA z siedzibą w Brukseli. W dniu 29 czerwca 2009 roku została zawarta Umowa Subemisyjna pomiędzy stronami, określająca szczegółowo warunki emisji i nabycia obligacji przez obligatariusza. Emisja w całości została objęta przez Fortis Finance Belgium SCRL/CBVA. Emisja została przeprowadzona w trybie subskrypcji prywatnej, 300 sztuk podporządkowanych obligacji imiennych o wartości nominalnej 100 000 EUR każda. Odsetki od obligacji naliczane są według stawki 3-miesięczny EURIBOR plus 10,55 p.p., a po 10 latach od daty emisji według stawki 3-mies. EURIBOR plus 11,55 p.p. Wykup obligacji będzie możliwy za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego.

Umowy zawarte z Dominet Bank SA

W dniu 2 stycznia 2007 roku podpisano umowę o współpracy pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy bankami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Fortis Bank Polska SA dla klientów indywidualnych Dominet Bank SA. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień Umowy Dominet Bank SA otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot pozyskanych kredytów. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Dnia 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank SA, przedmiotem której jest zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank SA w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank SA (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, które zostaną wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank SA, zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

Dnia 25 listopada 2008 roku Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA zawarły aneks do umowy o współpracy z dnia 9 stycznia 2008 roku. Planowana data połączenia prawnego Fortis Bank Polska SA i Dominet Banku SA została przesunięta z dnia 30 czerwca 2009 roku na 31 lipca 2009 roku.

Informacja na temat umów i transakcji z podmiotami powiązanymi znajduje się w nocie objaśniającej nr 14 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Znaczące umowy kredytowe i ich zmiany

W dniu 31 marca 2009 Fortis Bank Polska SA i Fortis Bank SA/NV podpisały porozumienie z Klientem i jego spółką zależną, nie będącymi podmiotami powiązanymi z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA. Na podstawie powyższego porozumienia przez okres dwóch miesięcy uległa zawieszeniu spłata kwoty wynikająca z zawartych umów kredytowych z Klientem. Fortis Bank Polska SA i Fortis Bank SA/NV zobowiązały się do niepodejmowania w tym okresie czynności egzekucyjnych i zabezpieczających wobec spółki i jej spółki zależnej. Zawarte porozumienie miało na celu

umożliwienie dokończenia procesu negocjacji między stronami i uzyskanie długoterminowego finansowania dla spółki, które refinansowałoby finansowanie pomostowe. W okresie tym strony porozumienia zobowiązały się do prowadzenia w dobrej wierze negocjacji w celu zawarcia umowy restrukturyzacyjnej, zawierającej warunki refinansowania zadłużenia spółki i spółki zależnej wynikającego z wcześniej zawartych umów z Fortis Bank Polska SA i Fortis Bank SA/NV.

Następnie, 28 maja 2009 oraz 30 czerwca 2009 zostały podpisane kolejne aneksy do ww. umowy, na mocy których okres obowiązywania porozumienia z dnia 31 marca 2009 roku został przedłużony, odpowiednio, do dnia 30 czerwca 2009 i do dnia 31 lipca 2009. Na 30 czerwca 2009 roku całkowite zadłużenie spółki wobec Fortis Bank SA/NV (działającego przez oddział austriacki) wynosiło 50 mln PLN. Całkowite zadłużenie wobec Fortis Bank Polska SA wynosiło 236 mln PLN, w tym zadłużenie z tytułu poręczenia dla spółki zależnej w wysokości 4,2 mln EUR.

Ostatecznie, 28 lipca 2009 została podpisana umowa („umowa zmieniająca”), na mocy której zmieniły się umowy kredytowe i umowa poręczenia. Zmiany związane są z ustaleniem nowych terminów spłaty zadłużenia zgodnie z przyjętym harmonogramem spłat ratalnych z tytułu:

- umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank SA/NV a spółką w dniu 27 czerwca 2008 r. wraz z późniejszymi zmianami – kwoty głównej kredytu w wysokości 50 000 000 PLN najpóźniej w terminie do dnia 5 stycznia 2012 roku;
- umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką w dniu 8 maja 2008 r. wraz z późniejszymi zmianami – kwoty głównej kredytu w wysokości 198 430 286 PLN najpóźniej do dnia 5 stycznia 2018 roku;
- umowy poręczenia zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką w dniu 18 stycznia 2007 r. wraz z późniejszymi zmianami – w kwocie 4 197 813,67 EUR najpóźniej w terminie do dnia 5 stycznia 2018 roku. Umowa poręczenia dotyczy umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką zależną klienta w dniu 18 maja 2007 roku wraz z późniejszymi zmianami.

Umowa zmieniająca zawiera również zobowiązanie Banku do objęcia nowych akcji serii I w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Klienta. Akcje w liczbie 8 247 423 zostaną objęte po cenie emisyjnej w wysokości 4,85 PLN za jedną akcję. Łączna cena emisyjna obejmowanych akcji wyniesie 40 000 001,55 zł. Zapłata ceny emisyjnej przez Bank nastąpi w drodze potrącenia wierzytelności przysługującej klientowi wobec Banku o zapłatę ceny emisyjnej z wierzytelnością, jaka przysługuje Bankowi wobec klienta z tytułu udzielonego finansowania. W wyniku ww. potrącenia zadłużenie klienta wobec Fortis Bank Polska SA zmniejszy się o kwotę 40 000 001,55 zł.

W dniu 17 lipca 2009 roku Fortis Bank Polska SA podpisał porozumienie z Klientem, nie będącym podmiotem powiązany z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA, zmieniające warunki umowy kredytowej zawartej w dniu 25 kwietnia 2008 roku. Zmiana dotyczy zwiększenia limitu kredytowego z 200 mln PLN do 205,8 mln PLN oraz zmiany charakteru linii z umowy wielocelowej linii kredytowej na umowę linii gwarancji.

W pierwszym półroczu 2009 roku oraz w 2008 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do żadnego klienta lub grupy kapitałowej określony w ustawie Prawo Bankowe.

W pierwszym półroczu 2009 Bank nie zawarł innych umów, co do których stosuje się obowiązek

informacyjny wynikający z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz.U. 2009 nr 33 poz. 259).

VIII. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI

A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu

Akcjonariuszem większościowym Fortis Bank Polska SA jest **Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli**, który wg stanu na 30 czerwca 2009 roku posiadał bezpośrednio 99,81% akcji polskiego Banku uprawniających do wykonywania 99,81% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

Do 10 października 2008 roku Fortis Bank SA/NV był częścią międzynarodowej grupy bankowo-ubezpieczeniowej Fortis. Po przejęciu aktywów grupy Fortis przez rządy Belgii, Holandii i Luksemburga, oraz w wyniku dalszych porozumień zawartych między rządem Królestwa Belgii i grupą Fortis, właścicielem 99,93% udziałów w Fortis Bank SA/NV stał się rząd Królestwa Belgii poprzez Belgijską Federalną Agencję Inwestycyjną (Société Fédérale de Participations et d'Investissement). Od października 2008 roku Fortis Bank Polska SA nie jest powiązany kapitałowo z holdingiem Fortis.

Jednocześnie w październiku 2008 r., belgijski rząd zawarł porozumienie z grupą finansowo-bankową **BNP Paribas zarejestrowaną we Francji**, które zakładało przejęcie przez BNP Paribas 75% akcji Fortis Bank SA/NV, 100% akcji Fortis Insurance Belgium od państwa belgijskiego, a także zakup 16% akcji Fortis Banque Luxembourg (zwiększenie pakietu kontrolnego do 67%) od Skarbu Państwa Luksemburg. BNP Paribas zapowiedział przejęcie kontroli nad Fortis Bank SA/NV wraz z jego międzynarodowymi spółkami zależnymi (w tym Fortis Bank Polska SA). Powyższe porozumienie, zatwierdzone zostało przez walne zgromadzenia akcjonariuszy grupy Fortis w kwietniu 2009 roku.

Po sfinalizowaniu transakcji, od 13 maja 2009 roku BNP Paribas SA jest właścicielem 74,93% akcji Fortis Bank SA/NV. Państwo belgijskie poprzez podmiot inwestycyjny SFPI (Société Fédérale de Participations et d'Investissement) zachowało 25% udziałów, a 0,07% akcji pozostało w posiadaniu inwestorów indywidualnych.

W związku z nabyciem udziałów większościowych w Fortis Bank SA/NV, w dniu 12 maja 2009 BNP Paribas SA nabył pośrednio 16 738 712 akcji Fortis Bank Polska SA, stanowiących 99,81% kapitału zakładowego. W dniu 20 maja 2009 Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwolenia na wykonywanie przez BNP Paribas SA za pośrednictwem Fortis Bank SA/NV prawa głosu na walnym zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA z ponad 75% akcji Banku.

Po przeprowadzeniu przez BNP Paribas SA wezwania do sprzedaży akcji Fortis Bank Polska SA oraz po emisji akcji zwykłych serii L z przeznaczeniem dla akcjonariuszy Dominet Bank SA, od 31 lipca 2009, Fortis Bank S.A/NV posiada 99,86% akcji Fortis Bank Polska SA, z czego 76,04% bezpośrednio a 23,82% za pośrednictwem Dominet SA

BNP Paribas jest wiodącą europejską instytucją finansową, świadczącą usługi finansowe o międzynarodowym zasięgu. BNP Paribas to największy bank w strefie euro pod względem zgromadzonych depozytów oraz jeden z 6 najsolidniejszych banków na świecie wg agencji ratingowej Standard&Poor's. Grupa zatrudnia ponad 200 tys. osób w 85 krajach. Najważniejszymi obszarami działalności BNP Paribas są: bankowość detaliczna, korporacyjna, inwestycyjna, zarządzanie aktywami i majątkiem oraz ubezpieczenia. Najwięcej – bo aż 60 proc. przychodów Banku generuje bankowość detaliczna. BNP Paribas najintensywniej rozwija tę działalność we Francji, Włoszech, USA i na Ukrainie,

a po przejęciu udziałów w belgijskim Fortis Banku - także w Belgii i Luksemburgu.

BNP Paribas jest notowany na giełdzie Euronext w Paryżu, a jego akcje wchodzi w skład indeksu CAC 40 (40 najsilniejszych spółek spośród 100 o najwyższej kapitalizacji).

W sytuacji dalszego spowolnienia gospodarki i stopniowej normalizacji na rynkach, Grupa BNP Paribas zaprezentowała znakomite wyniki za II kwartał 2009 roku, generując zysk netto (udział Banku) w kwocie 1 604 mln euro, co przewyższa o 6,6% wynik osiągnięty w drugim kwartale 2008 r. i o 3% rezultat za pierwszy kwartał roku 2009.

Powyższy wysoki potencjał zyskowności należy przypisać bardzo dobrym wynikom operacyjnym we wszystkich obszarach działalności, pomimo wysokich kosztów ryzyka, kształtujących się podobnym poziomie co w pierwszym kwartale tego roku.

Skonsolidowane przychody Grupy BNP Paribas wyniosły 9 993 mln EUR, przewyższając o 32,9% rezultat wypracowany w drugim kwartale 2008 r. Dzięki ograniczeniu wzrostu kosztów operacyjnych do 19,9%, przychody operacyjne brutto sięgnęły 4 175 mln EUR, tj. o 56,7% więcej niż w drugim kwartale 2008 r. Pomimo znacznego wzrostu kosztu ryzyka, spadek przychodów operacyjnych wyniósł jedynie 8,6%, a przychody przed opodatkowaniem w wysokości 2 170 mln EUR przewyższyły o 4,6% wyniki za drugi kwartał 2008 r.

W pierwszej połowie 2009 r., przychody Grupy BNP Paribas wyniosły 19 470 mln EUR (wzrost o 30,6% w porównaniu z pierwszą połową 2008 r.) a wynik netto (udział grupy) wyniósł 3 162 mln EUR (spadek o 9,3% w porównaniu do pierwszej połowy 2008 r) czyli półroczny zysk na akcję zwykłą wyniósł 2,9 EUR. Zwrot na kapitale (ROE) wyniósł 11,8% w porównaniu do 15,8% w pierwszej połowie 2008 r. Pomimo wciąż niesprzyjającej sytuacji gospodarczej, wszystkie obszary Grupy nadal rozwijały swoją działalność, tym samym przyczyniając się do wzrostu wyniku Grupy. W ten sposób model zintegrowanej bankowości BNP Paribas doskonale sprawdził się w zmieniającym się otoczeniu.

Od maja 2009 roku trwają intensywne prace integracyjne Fortis Bank SA/NV i BNP Paribas pod marką BNP Paribas Fortis. Pierwszy etap, obejmujący ocenę nowego podmiotu metodą „top down” („od ogółu do szczegółu”), został właśnie zakończony. Obecnie trwa drugi etap, w który zaangażowanych jest ponad 200 zespołów roboczych we wszystkich jednostkach biznesowych i krajach, których zadaniem jest opracowanie szczegółowych planów docelowej organizacji wraz z dokładnym oszacowaniem efektów synergii i kosztów restrukturyzacji. Plan biznesowy zostanie ogłoszony publicznie dnia 1 grudnia 2009 podczas „Dnia Inwestora.”

B. Fortis Private Investments Polska SA

Fortis Private Investments Polska SA (FPIP SA) – jednostka będąca w 100% własnością Fortis Bank Polska SA jest firmą inwestycyjną prowadzącą działalność maklerską w zakresie:

- zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, a w szczególności zarządza portfelami inwestycyjnymi klientów indywidualnych oraz portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych;
- przyjmowania zleceń nabywania lub zbywania tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania

Fortis Private Investments Polska SA posiada kapitał akcyjny w wysokości 9 048 tys. PLN. podzielony na 377 000 akcji o wartości nominalnej 24 złote każda. Poziom funduszy własnych FPIP SA jest wystarczający dla bezpiecznego prowadzenia bieżącej działalności oraz rozwoju spółki.

FPIP SA zarządza aktywami klientów od 1996 roku. Oferta Fortis Private Investments Polska SA obejmuje kompleksowe rozwiązania w zakresie inwestycji na rynku kapitałowym, zarówno polskim jak i za granicą. FPIP SA oferuje usługę zarządzania aktywami na zlecenie (zarządzanie portfelowe) oraz

inwestycje w fundusze inwestycyjne. Dostępne są portfele akcyjne, portfele zrównoważone, portfele dłużne, w tym także portfele funduszy polskich i zagranicznych oraz portfele aktywnej alokacji ze zdefiniowanym udziałem akcji. FPIP SA zarządza aktywami funduszu Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty (Fortis FIO) wprowadzonego na polski rynek w roku 2005 we współpracy ze SKARBIEC TFI SA Fortis FIO to pierwszy w Polsce fundusz inwestycyjny typu parasolowego z wydzielonymi subfunduszami. W jego skład wchodzi dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. W ramach Fortis FIO dostępne jest również Indywidualne Konto Emerytalne – IKE Fortis FIO.

W związku ze współpracą z FPIP SA polegającą na pośrednictwie Banku w zakresie sprzedaży usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych, od lutego 2006, Fortis Bank Polska SA jest zarejestrowany przez Komisję Nadzoru Finansowego, jako agent firmy inwestycyjnej.

We współpracy z pionem Bankowości Prywatnej Fortis Bank, usługi inwestycyjne FPIP oferowane są zamożnym klientom indywidualnym.

Od połowy 2008 r. prowadzony jest proces przekształcenia FPIP SA w Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (TFI). W przedmiotowej sprawie został złożony wniosek do KNF, który jest obecnie rozpatrywany. Po przekształceniu w TFI, FPIP SA będzie w dalszym ciągu zarządzał indywidualnymi portfelami instrumentów finansowych oraz rozwinie działalność w zakresie funduszy inwestycyjnych. Planowane jest rozszerzenie sieci dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez FPIP SA na podmioty spoza grupy Fortis – przewiduje się sprzedaż poprzez inne polskie banki, niezależnych doradców finansowych, elektroniczne kanały dystrybucji. Fortis Bank Polska SA będzie wspierać dalszy rozwój FPIP SA zgodny z powyższą strategią.

W związku z wnioskiem BNP Paribas, Komisja Nadzoru Finansowego nie zgłosiła sprzeciwu na nabycie pośrednie przez BNP Paribas SA akcji Fortis Private Investments Polska SA w liczbie powodującej przekroczenie 50% liczby głosów.

IX. CORPORATE GOVERNANCE

Fortis Bank Polska SA, jako spółka giełdowa, przestrzega zasad corporate governance, wewnętrznie propaguje i monitoruje ich funkcjonowanie.

Od 1 stycznia 2008 roku obowiązują zasady ładu korporacyjnego przyjęte w dniu 4 lipca 2007 roku uchwałą Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych SA na wniosek Zarządu Giełdy. Nowe zasady pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” zastąpiły dotychczasowe „Dobre Praktyki w Spółkach Publicznych 2005”.

Dnia 21 lutego 2008 zgodnie z wolą Rady Nadzorczej oraz Akcjonariuszy Fortis Bank Polska SA zebranych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu przyjęto do stosowania nowe zasady ładu korporacyjnego w zakresie rekomendowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Obecnie nie jest wymagane publikowanie deklaracji przestrzegania Dobrych Praktyk. Obowiązek publikacji informacji w postaci raportu bieżącego pojawia się w sytuacji trwałego lub incydentalnego naruszenia określonej zasady ładu korporacyjnego. Do raportu rocznego emitent dołącza raporty dotyczące stosowania zasad ładu korporacyjnego zgodnie z zakresem i strukturą określoną przez Zarząd Giełdy.

W dniu 31 marca 2009 roku Bank opublikował Raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego Fortis Bank Polska SA w 2008 roku, który został dołączony do Raportu Roczного Banku i jest dostępny na stronie internetowej Banku.

W stosunku do „Dobrych Praktyk w Spółkach Publicznych 2005”, nowe zasady ładu korporacyjnego spółek giełdowych zmniejszają minimalną liczbę niezależnych członków rady nadzorczej z połowy

składu do dwóch. Jeżeli chodzi o kryteria niezależności członków rady nadzorczej oraz zasady funkcjonowania komitetów działających w radzie nadzorczej, dokument odsyła do Zaleceń Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczących roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej). Niezależni członkowie Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA spełniają kryteria niezależności zapisane w Regulaminie Rady Nadzorczej Banku przyjętym przez Walne Zgromadzenie. Nie spełniają jednak jednego z kryteriów niezależności według zaleceń KE, tj. ograniczenia dotyczącego pełnienia funkcji nie dłużej niż 12 lat.

Po zmianach w składzie Rady Nadzorczej związanych ze zmianami własnościowymi, od września 2008 roku Rada funkcjonowała w składzie mniejszym niż 7 osób wymaganych zgodnie ze Statutem. Walne zgromadzenie, które odbyło się w dniu 26 czerwca 2009, uchwaliło kolejne zmiany w składzie Rady Nadzorczej oraz zmianę w Statucie Banku, polegającą na zmniejszeniu minimalnego wymaganego składu Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA do 5 członków. Po zarejestrowaniu tej zmiany w Statucie, Rada Nadzorcza Banku, która obecnie liczy 6 członków spełnia wymogi statutowe.

Z wyjątkiem powyższych kwestii, w I połowie 2009 roku Fortis Bank Polska SA przestrzegał wszystkich zasad ładu korporacyjnego określonych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW”.

Bank prowadzi dział relacji inwestorskich, który zapewnia akcjonariuszom i potencjalnym inwestorom dostęp do wszystkich istotnych informacji dotyczących swojej organizacji i działalności. Serwis www poświęcony relacjom inwestorskim jest stale rozwijany i aktualizowany. U uruchomiona została platforma wymiany informacji między akcjonariuszami a Bankiem w postaci dedykowanej skrzynki pocztowej. Dokumenty korporacyjne, jak i raporty Banku, są również dostępne za pośrednictwem Internetu.

Opierając się o Modelowy Serwis Relacji Inwestorskich przedstawiony przez Giełdę Papierów Wartościowych SA, Bank na bieżąco dostosowuje stronę www do ustalonych standardów i dokłada wszelkich starań do aktualizacji serwisu www o wszystkie informacje jakich może potrzebować inwestor.

Giełda Papierów Wartościowych wprowadziła uchwałą nr 502/2008 Zarządu Giełdy z dnia 23 czerwca 2008 (z późniejszymi zmianami) Program Wspierania Płynności w celu zwiększenia płynności obrotu akcjami notowanymi na giełdzie. Z dniem 14 października 2008 roku Bank przystąpił do tego Programu. Uczestnictwo Banku w Programie Wspierania Płynności pozwoli na zwiększenie aktywności związanej z obecnością na rynku regulowanym i stałe podnoszenie standardów w zakresie komunikacji z rynkiem.

O Walnych Zgromadzeniach Bank informuje z zachowaniem wymogów prawnych, jak również zasad corporate governance. Informacje dotyczące porządku obrad oraz projektów uchwał dostępne są w siedzibie Banku oraz na stronie internetowej.

Od roku 2006 w Banku funkcjonuje Komitet Audytu, który wspiera Radę Nadzorczą w wypełnianiu jej obowiązków w zakresie zapewnienia skuteczności systemów kontroli wewnętrznej w Fortis Bank Polska SA i monitorowania rzetelności informacji finansowych.

W strukturze organizacyjnej Banku działa również niezależny Departament ds. Zapewnienia Zgodności (Compliance), którego jednym z celów działania jest monitorowanie przestrzegania standardów ładu korporacyjnego.

X. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

A. Struktura organów Banku

Zgodnie ze Statutem organami Banku są:

- Walne Zgromadzenie
- Rada Nadzorcza
- Zarząd

W Banku powoływane są stałe i doraźne komitety o charakterze opiniodawczo - doradczym oraz decyzyjnym.

Stałymi komitetami są:

- Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM)
- Komitet Kredytowy RB
- Komitet Kredytowy CB
- Komitet Ryzyka Kredytowego,

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Ryzyka i ALM określa uchwała Zarządu Banku. Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace, określania ich składu, regulaminów, zakresów działania oraz delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji powołane zostały:

- Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM
- Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym
- Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku.
- Komitet ds. Bezpieczeństwa Informacji

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Kredytowego określa Regulamin podejmowania decyzji kredytowych przyjęty przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Kompetencje i zakres działania Komitetu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym określa regulamin przyjęty przez Komitetu Ryzyka i ALM i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

B. Piony biznesowe i placówki operacyjne

Działalność biznesowa i organizacja Banku oparta jest o tzw. piony biznesowe (business lines), czyli struktury pionowe odpowiedzialne za kompleksową obsługę określonego segmentu klientów i/lub rynku usług, w szczególności: Retail Banking, Commercial Banking oraz Pion Rynki Finansowe.

W maju 2009 roku Pion Private Banking został włączony do Obszaru Retail Banking.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku Bank posiadał:

- 1). 36 oddziałów operacyjnych – sześć w Warszawie, cztery w Krakowie, trzy w Poznaniu, po dwa w Łodzi, w Szczecinie, we Wrocławiu, w Lublinie i w Gdańsku oraz po jednym w Bielsku-Białej, Bydgoszczy, Częstochowie, Gdyni, Gliwicach, Katowicach, Kielcach, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Toruniu, Zakopanem i Pruszkowie.
- 2). 1 Filię w Nowym Targu Oddziału I w Zakopanem.
- 3). 5 Filii ds. Obsługi Klientów Indywidualnych - w Warszawie, we Wrocławiu, w Poznaniu, Katowicach, Łodzi oraz jedną Filię ds. obsługi płatności masowych Oddziału w Poznaniu,
- 4). 9 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw – w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Bydgoszczy, Katowicach, Poznaniu, Wrocławiu, Rzeszowie i Łodzi.

Struktura organizacyjna Banku na dzień 30 czerwca 2009 r. stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania Zarządu.

XI. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU

Zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd:

Na dzień 30 czerwca 2009 roku skład Zarządu Banku był następujący:

Alexander Paklons	Prezes Zarządu
Jan Bujak	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Jean-Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu
Jacek Obłękowski	Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu
Philippe Van Hellemont	Wiceprezes Zarządu

W pierwszym półroczu 2009 roku w Zarządzie Fortis Bank Polska SA nastąpiły następujące zmiany:

1) Z dniem 1 kwietnia 2009 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Jacka Obłękowskiego, Prezesa Zarządu Dominet Bank SA, na Wiceprezesa Zarządu do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, kończącej się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku zatwierdzającego rok obrotowy 2009;

2) Jednocześnie w związku z potrzebą zapewnienia sprawnego połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA od dnia 1 kwietnia 2009 roku:

- Pan Jan Bujak objął funkcję Wiceprezesa Zarządu Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie,
- Pan Jaromir Pelczarski został delegowany przez Radę Nadzorczą Dominet Bank SA do czasowego wykonywania czynności Wiceprezesa Zarządu Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie.

3) na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 16 czerwca 2009 roku, Rada Nadzorcza podjęła następujące decyzje dotyczące zmian w składzie zarządu Fortis Bank Polska SA:

a) Rada Nadzorcza odwołała Pana Thierrego Lechien z funkcji Wiceprezesa i członka Zarządu z dniem 15 czerwca 2009 roku

b) Rada Nadzorcza powołała Pana Philippe'a Van Hellemonta na Wiceprezesa Zarządu od dnia 16 czerwca 2009 roku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, kończącej się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku zatwierdzającego rok obrotowy 2009.

Rada Nadzorcza:

Na dzień 30 czerwca 2009 roku skład Rady Nadzorczej był następujący:

Camille Fohl	Przewodniczący
Jos Clijsters	Wiceprzewodniczący
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący
Zbigniew Dresler	
Reginald De Gols	
Lucas Willemyns	

W dniu 31 stycznia 2009 roku Pan Christopher Norris złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Fortis Bank Polska SA. Pan Christopher Norris pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej od 26 września 2008 roku.

W dniu 26 czerwca 2009 roku Pan Peter Ullmann złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Fortis Bank Polska SA. Pan Peter Ullmann pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej od 24 maja 2005 roku.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się w dniu 26 czerwca 2009 roku, powołało Pana Camille Fohl i Pana Reginalda De Gols w skład Rady Nadzorczej z dniem 26 czerwca 2009 roku.

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu oraz ich uprawnienia

Członkowie Zarządu Fortis Bank Polska SA są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych i Ustawy Prawo bankowe oraz postanowieniami Statutu Fortis Bank Polska SA. Zarząd Banku składa się z trzech do ośmiu Członków, w tym Prezesa Zarządu, jednego lub kilku Wiceprezesów Zarządu i pozostałych Członków Zarządu w liczbie określonej przez Radę Nadzorczą. Członkowie Zarządu są powoływani na okres wspólnej pięcioletniej kadencji przez Radę Nadzorczą. Powołanie dwóch Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, wyrażoną na wniosek Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku kieruje działalnością operacyjną Banku i reprezentuje Bank na zewnątrz. Do zakresu działania Zarządu należą wszystkie sprawy niezatrzymane do kompetencji innych organów Banku. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwały o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku. Zarząd może przekazać prowadzenie oznaczonych spraw należących do jego kompetencji poszczególnym członkom Zarządu lub pracownikom Banku. Decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5%

funduszy własnych Banku, mogą być podejmowane przez komitety Banku lub określone osoby, działające na podstawie uchwały Zarządu, określającej zakres upoważnienia i tryb podejmowania decyzji.

Poszczególni Członkowie Zarządu nie posiadają szczególnych uprawnień do podejmowania decyzji w sprawie emisji lub wykupu akcji.

Pomiędzy Bankiem a osobami zarządzającymi nie zostały zawarte umowy przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie.

Łączną wartość wynagrodzeń oraz wartości świadczeń otrzymanych przez członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów Zarządzających Fortis Bank Polska SA przedstawia poniższa tabela:

W tys. PLN	01.01.2009 - 30.06.2009	01.01.2008 - 30.06.2008
Zarząd, w tym:	2 178	3 540
- wynagrodzenia	1 459	1 706
- korzyści*	281	285
- inne**	438	1 549
Rada Nadzorcza	283	195
Dyrektorzy Zarządzający***	5 176	6 762

* W pozycji korzyści, Bank ujmuje koszty opieki medycznej, samochodu służbowego (ryczałt), koszty mieszkania, korzyści z tytułu uczestnictwa w programie „Fortis Executives and Professionals Stock Option Plan” na akcje Fortis Bank NV.

** W pozycji inne, Bank ujmuje ekwiwalent za urlop, premie i wynagrodzenie za posiedzenia Zarządu Banku.

*** Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS dla dyrektorów bezpośrednio podlegających Zarządowi.

Informacja o akcjach Banku będących w posiadaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Na 30 czerwca 2009 roku żaden z członków Zarządu Banku ani też żaden z członków Rady Nadzorczej nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA lub innych instrumentów finansowych z nimi związanych czy udziałów w jednostkach powiązanych z Fortis Bank Polska SA.

Pracownicy

Wielkość zatrudnienia wyrażona w liczbie pełnych etatów wynosiła 1 728 na 30 czerwca 2008 i wzrosła do 1 768 etatów na koniec grudnia 2008 roku. Następnie w ciągu I półrocza 2009 zatrudnienie zmniejszyło się o 102 etaty do 1 666 etatów na koniec czerwca 2009 roku. Spośród ogółu – 66% zatrudnionych miało wykształcenie wyższe.

W trosce o zapewnienie wysokiego poziomu kwalifikacji pracowników, Bank realizuje opracowaną przez Zarząd spójną strategię zarządzania kapitałem ludzkim, ze szczególnym uwzględnieniem programów szkoleniowych, wspomagania adaptacji nowych pracowników i zarządzania personelem.

Aby zwiększyć szanse rozwoju osobistego i lepiej uwzględniać potrzeby pracowników, podjęto szereg działań zmierzających do poprawy dostępności i skuteczność szkoleń, m.in. dbano o aktualizację dopasowywania do potrzeb wewnętrznych programów szkoleniowych, wdrożono kolejne programy e-learning'owe oraz kolejną edycję Programu dla Absolwentów. Zrealizowano kolejne działania w obszarze rozwoju umiejętności przywódczych i zarządczych, w tym udział kadry kierowniczej Banku w Akademii Managera – Harvard.

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd Fortis Bank Polska SA oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy:

Sprawozdanie finansowe Banku za I półrocze 2009 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy we wszystkich istotnych aspektach.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku w I półroczu 2009 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Zarząd Fortis Bank Polska SA oświadcza, że spółka KPMG Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, została wybrana na podstawie §15, ust. 3 pkt 8) Statutu Fortis Bank Polska SA przez Radę Nadzorczą w oparciu o rekomendację Zarządu i Komitetu Audytu (Uchwała Rady Nadzorczej Nr 1/2009 z dnia 13 stycznia 2009) zgodnie z przepisami prawa jako podmiot przeprowadzający przegląd sprawozdania finansowego Banku za I półrocze 2009 roku oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania, spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

26.08.2009 r.	Alexander Paklons Prezes Zarządu podpis
26.08.2009 r.	Jan Bujak Pierwszy Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy podpis
26.08.2009 r.	Jan-Luc Deguel Wiceprezes Zarządu podpis
26.08.2009 r.	Jaromir Pelczarski Wiceprezes Zarządu podpis
26.08.2009 r.	Philippe Van Hellemont Wiceprezes Zarządu podpis
26.08.2009 r.	Jacek Oblękowski Wiceprezes Zarządu podpis